

VINERI 29 AUGUST 2003 • ANUL LIII NR. 35

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

Fermecați de peisajele Carpaților
O săptămână printre tineri români de pretutindeni
Caniculă în Europa

CALENDAR ORTODOX

- 1 septembrie, luni – † Cuv. Simeon Stălpnicul și mama sa Marta. (Începutul Anului Nou bisericesc).
2 septembrie, marți – Sf. Mc. Mamant; Sf. Ioan Postitorul, Patriarhul Constantinopolului.
3 septembrie, miercuri – Sf. Sfințit Mc. Antim, Episcopul Nicomidiei; Cuv. Teoctist.
4 septembrie, joi – Sf. Sfințit Mc. Vavila, Episcopul Antiohiei; Sf. Prooroc Moise.
5 septembrie, vineri – † Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sfântului Ioan Botezătorul; Sf. Mc. Urban și Teodor.
6 septembrie, sâmbătă – † Minunea Sf. Arhanghel Mihail în Colose; Sf. Mc. Eudoxie, Zinon și Macarie.
7 septembrie, duminică – Înaintepăznuirea Nașterii Maicii Domnului; Sf. Mc. Sozont. Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci.

Citatul săptămânii

„Limba e cea mai sfântă moștenire a unui popor, ea e a tuturor și pentru toți din același neam.”
Emil Gârleanu (1878–1914)

AGENDĂ

1 septembrie

1757 – Dimitrie Eustatievici a încheiat redactarea primei gramatici românești.

2 septembrie

1958 – a avut loc prima ediție a concursului și festivalului internațional de muzică „George Enescu”.

3 septembrie

1887 – a murit, la Blaj, Timotei Cipariu, militant patriot și cărturar ardelean din epoca pașoptistă, ziarist, însemnat lingvist și filolog. De numele lui se leagă depunerea bazelor filologiei românești moderne și ale lingvisticii române istorice.

5 septembrie

1735 – s-a născut compozitorul german Johann Sebastian Bach.

1858 – s-a născut în Pleșești, județul Vaslui, Alexandru Vlahuță, poet, prozator și gazetar.

1997 – s-a stins din viață cea mai cunoscută misionară catolică Maica Teresa. Călugărița originară din Albania a fost protectoarea și purtătoarea de cuvânt a săracilor.

6 septembrie

1817 – s-a născut, la Iași, Mihail Kogălniceanu, personalitate politică de primă mărime, unul dintre făuritorii României moderne, istoric, orator, ideolog literar, scriitor. Este primul istoric român modern și primul editor al cronicilor moldovene.

1819 – s-a născut, la București, Nicolae Filimon, întemeietorul romanului românesc, autorul primului roman autentic din literatura română, Ciocoi vechi și noi.

1987 – s-a stins din viață muzicantul din Micherechi, Teodor Covaci, premiat cu distincția „Maestru al Artei Populare”.

1998 – a încetat din viață, la Tokyo, regizorul Akira Kurosawa, reprezentant de frunte al cinematografului nipone.

7 septembrie

1745 – s-a născut Samuil Micu-Clain, istoric, lingvist, profesor român, unul din corifeii Școlii Ardeleane.

1850 – s-a născut, la Roman, chimistul și medicul Constantin Istrati, unul dintre fondatorii Școlii românești de chimie.

1993 – s-a stins din viață scriitorul Eugen Barbu.

Noutăți giulane la început de an școlar

Școala generală și liceul românesc din Giula, la fel ca toate celelalte instituții de învățământ din țară, vor începe anul școlar în data de 1 septembrie. Festivitatea de deschidere a anului școlar va avea loc duminică, 30

august, de la ora 16.00.

Sub conducerea profesoarei Eva Szabó, 16 copilași își vor începe studiile elementare în clasa întâi. Liceul va avea și de această dată două clase întâi, în total cu 54 de boboci. Diriginții lor vor fi Ni-

colae Luțai și Robert Seleşan.

În instituția de învățământ românesc din Giula vor preda din această toamnă trei profesori noi: Tünde Csefan, Teodor Martin și Florica Santău.

- iova -

Conducătoare realeasă la grădinița din Giula

Consiliul local al orașului Giula a hotărât luni, la 25 august, despre noua conducere a grădiniței românești din strada Galamb. În cadrul unei ședințe extraordinare s-a decis ca și în următorii 5 ani, grădinița românească să fie condusă de Corne-

lia Taga Mihăiescu, care îndeplinește această funcție deja de 20 de ani, din 1983. În privința noii alegeri, doamna Mihăiescu s-a bucurat, printre altele, și de sprijinul Autoguverării Românești din Giula.

- va -

Denumiri temporare la Micherechi

În urma deciziei consiliului local din Micherechi din data de 25 august, Casa de cultură din localitate va fi condusă de la 1 septembrie de Ana Cioca Czesznak, profesoară de română și culturalizare. După demisiona-

rea fostei conducătoare a grădiniței Florica Cozma, consiliul local a denumit-o pentru această funcție pe Florica Ruja, care va conduce instituția cu importanță până la publicarea concursului.

- cozma -

Rezervație naturală transfrontalieră

Pe teritoriul zonelor de frontieră a trei țări – România, Ungaria și Ucraina – va fi creată o rezervație naturală pentru asigurarea protecției florei și faunei care migrează „fără pașapoarte”. Inițiat-

va creării acestei rezervații naturale transfrontaliere aparține specialiștilor din Ungaria, fiind susținută de România și Ucraina. Definitivarea juridică a proiectului se va încheia în 2004.

Aprecieri pentru Muzeul Țării Crișurilor din Oradea

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național din Ungaria a înmănat o plachetă comemorativă „Pro Cultura Hungarica” domnului Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea. „Directorul muzeului bihorean s-a străduit ca în lăcașul pe care îl conduce să fie adunat fără nici un fel de părtinire tezaurul cultural al regiunii” – menționează

comunicatul Biroului de presă al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național din Ungaria. „În instituția pe care o conduce domnul Aurel Chiriac, românii și maghiarii au activat în toate timpurile în mod exemplar în interesul comun scopului muzeografic” – se subliniază în comunicat, menționându-se că această colaborare între Muzeul Déry din

Debrețin și Muzeul Țării Crișurilor din Oradea a devenit „un exemplu demn de urmat”. Placheta comemorativă „Pro Cultura Hungarica” a fost înmănată directorului Aurel Chiriac de către doamna Koncz Erika, secretar de stat adjunct al Ministerului Culturii de la Budapesta, în numele ministrului Hiller István.

I. K.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foiaia românească aparține autorilor. Foiaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Fermecați de peisajele Carpaților

După ce am discutat cu soții Mihai și Floarea Netea din Micherechi, primul lucru ce mi-a trecut prin minte a fost începutul unui șlagăr unguresc: „Lumea nu este numai a celor de 20 de ani...”. Încântați de plaiurile minunate ale României, ei deseori își iau corturile și se îndreaptă spre insula păcii, ceea ce pentru ei înseamnă valea Boga.

– Acest loc pitoresc l-am descoperit cu 11 ani în urmă. Atunci fetița nepoatei mele era bolnavă, și medicul pediateru ne-a recomandat s-o ducem undeva, fiindcă fetița are nevoie urgentă de schimbare de aer. Atunci am decis să facem o excursie în România, dar un țel anume nu aveam. Toți am pornit cu corturile, și dacă îmi aduc bine aminte, am fost în total 14 membri din familie. Întâmplător am aflat locul acesta, care este la 100 km de Micherechi și unde, până la urmă, ne-am stabilit și ne-am ridicat corturile. Ne-am simțit foarte bine, dar apoi, din diferite motive, nu ne-am mai reîntors până în anul 1998. Dar de atunci ne ducem cu regularitate.

– Cum arată locul acesta?

– Este vorba despre o vale minunată. De fapt, îți poți imagina capătul unui drum care este înconjurat de munți. În primii ani abia au fost acolo niște case. Acum, încetul cu încetul, se construiesc tot mai multe. Locul acesta este vizitat de foarte mulți unguri. Ba mai mult, o femeie din Hódmezővásárhely are acolo chiar o vilă ca reședință de vară. Nu este de mirare, fiindcă valea aceasta este un colț de natură perfect pentru relaxare. Poți face și excursii împrejur, în apropiere sunt trei cascade și alte minuni

oferite de munții împăduriți – după „deșertul” câmpiei unde trăim noi.

– Dacă locul acesta se dezvoltă în așa măsură, cred că se găsesc și tot mai multe posibilități de cazare...

– Într-adevăr, s-a ridicat acolo și un hotel. Dar noi preferăm cortul. Ne-am obișnuit deja cu acesta și, firește, este mai ieftin pentru noi. Ne aducem de acasă toate cele necesare, plapumă, perne, alimente, obiecte casnice. Ne scăldăm în râu, deci gustăm toate ce ni le oferă natura. Mâncarea noi o gătim acolo, fiindcă avem reșou de gaz portabil. În acest fel, excursiile acestea nu ne costă aproape nimic. Dacă totuși avem nevoie de ceva, solicităm ajutorul cârciumarului de acolo, al domnului Matei, care ne ajută cu multă plăcere. Cu el suntem prieteni de mulți ani și avem relații foarte bune cu dânsul. El e foarte recunoscător, fiindcă în ultimul timp tot mai mulți micherecheni, la recomandările noastre, vizitează locul acesta pentru odihnă și destindere și devin clienți ai domnului Matei.

– Totuși, ce poate face omul „la capătul drumului”?

– Depinde. Dacă mergem numai noi doi, atunci nu facem nimic deosebit. Numai dormim, ne odihnim, admirăm peisajul și uităm de toate ce sunt aca-

să. Asta pentru noi înseamnă o adevărată excursie de reconfortare. Dacă mergem mai mulți, de exemplu cu nepoții, atunci ne plimbăm, facem drumeții, descoperim locurile pitorești din împrejurime. Ne place foarte mult aerul acela extrem de curat de acolo. Când fetele noastre au fost mai tinere, totdeauna ne-am dus în vacanță la Balaton. Cum a trecut timpul, ele nu mai veneau cu noi. Acuma ne însoțesc nepoatele în România, printre munți. Pe lângă aerul curat, Boga ne place și de aceea fiindcă nu avem probleme cu limba, nu trebuie să ne chinuim cu o limbă străină, dar totuși nu suntem în țară. Dacă plecăm undeva în drumeție prin împrejurime, lăsăm corturile cu toate valorile acolo în cea mai mare siguranță.

– În afară de locul acesta, ați mai fost și altundeva în România în vacanță?

– Aproape toate regiunile României le-am văzut. Alegem o zonă pe care vrem să o vizităm, alegem și traseul. Dar de obicei, la întoarcere căutăm o altă rută, nu contează cât e de lung drumul. Numai în zona Satu Mare nu am fost încă. Tocmai acumă plănuim ca la 14 septembrie să ne ducem la Timișoara, unde va avea loc Ruga Banatului.

După discuția noastră, soții Netea m-au asigurat că despre locurile acestea nu ajunge să vorbești sau să citești în ziar. Ele trebuie neapărat văzute și vizitate!

V. Cozma

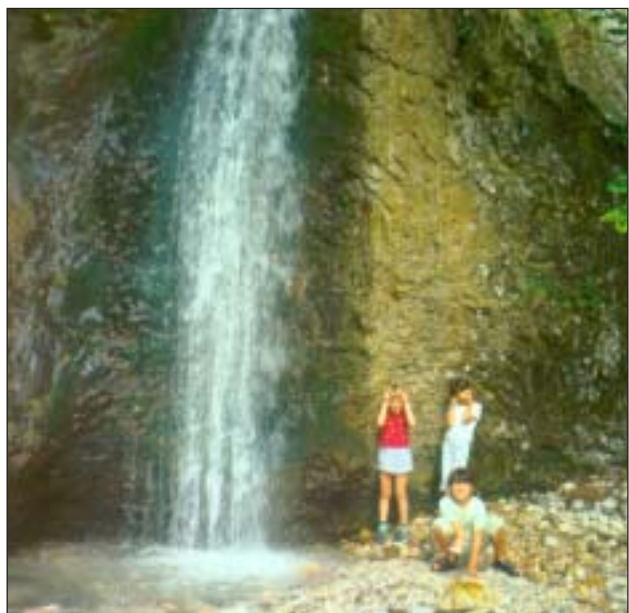

Hai să călătorim prin România!

Este firesc ca fiecare om, ca cetățean al unui stat de oriunde, să fie copleșit de țara lui, mândrindu-se cu valorile materiale, spirituale sau culturale de acolo. Iar noțiunea dragostei de patrie include și dragostea față de frumusețile naturale ale țării respective. Pentru cetățenii României, aceste sentimente sunt la fel de profunde și de îndreptățite, mai ales având în vedere că România oferă o bogăție naturală ieșită din comun. Cei care vizitează România sunt impresionați de minunăția peisajelor de munte, de farmecul defileurilor sălbatice, de generozitatea podișurilor roditoare, de întinderea nesfârșită a Mării Negre.

În această privință, în ultimul timp se constată o tendință nouă, salutară printre românii din Ungaria: tot mai mulți descoperă frumusețile României, pornind în țara învecinată nu numai la cumpărături sau bișniță, ci pentru a descoperi peisajele minunate din zonele mai apropiate sau mai îndepărtate ale României. În acest sens, Munții Bihorului, Țara Oașului, plaiurile maramureșene devin ținuturi tot mai „apropiate” și țeluri turistice tot mai agreate. Iar în șirul acestor descoperiri, Stâna de Vale și Boga au devenit „vedetele” acestui gen turistic.

- ilda -

Ziua Paneuropeană a Naționalităților la Budapesta

Duminică, la 30 august, Primăria Sectorului XI din Budapesta va organiza Ziua Paneuropeană a Naționalităților. La desfășurarea manifestării colaborează și Autogovernarea Românească din același sector: Comunitatea românească din Un-

ria va fi reprezentată de dansatorii din Chitighaz și de formația budapestană „Cerbul de Aur”. Ziua Paneuropeană a Naționalităților va avea loc în Piața Kosztolányi din Budapesta, cu începere de la ora 14.00.

- cozma -

Festivalul Internațional al Bănățenilor

Festivalul Internațional al Bănățenilor de Pretutindenii se desfășoară în intervalul 15 august – 15 septembrie, în mai multe localități din județele Timiș și Caraș-Severin. Perioada aleasă a început cu sărbătoarea religioasă Adormirea Maicii Domnului și se încheie cu cea a Sf. Iosif cel Nou de la Partoș (care este patronul Catedralei Mitropolitane a

Banatului), când are loc și Ruga Timișoarei. Festivalul Internațional al Bănățenilor de Pretutindenii este o manifestare complexă, care cuprinde atât spectacole de diferite genuri, cât și expoziții, simpozioane, serbări câmpenești, concursuri sportive și zile tematice (a tineretului, a minorităților, a folclorului românesc și a presei).

I. K.

„In memoriam Radu Flora” în Voivodina

Tradiționala reuniune consacrată marelui savant român din Serbia dr. *Radu Flora*, renumit dialectolog și lingvist, lexicolog și lexicograf, autor de manuale și antologii, precum și de monografii, scriitor și critic literar, folclorist, se va desfășura în perioada 4–15 septembrie 2003, în mai multe localități din Voivodina. Cea de-a VII-a ediție a „Memorialului Radu Flora” va fi inaugurat la 4 septembrie, în zilele ce urmează participării având ocazia să depună jerbe de flori la bustul regretatului profe-

sor în cadrul manifestărilor organizate la Zrenianin unde a trăit, respectiv la Satu Nou, localitatea de naștere a marelui cărturar, apoi la Vârșet, Panciova și Belgrad, unde se vor organiza programe ocazionale, cu matinee și serate literar-muzicale, concerte, lansări de carte. Vineri, 5 septembrie, în sala festivă a Băncii Voivodine din Zrenianin va avea loc festivitatea de inaugurare a lucrărilor Simpozionului Internațional organizat de Societatea de Limba Română din Voivodina – Republica Serbia.

Mulțumiri micherechenilor

Succesul pe care l-a avut recent Festivalul Castraveților este rodul colaborării bine organizate a multor oameni și organizații, care au făcut totul pentru ca sărbătoarea comunei să reușească deplin. Pe această cale, Primăria mulțumește sprijinitorilor și sponsorilor, exprimându-și sincera recunoștință față de:

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, Ansamblul Folcloric „Crișana” din Oradea, Magazinul „Nistor” din Micherechi, Restaurantul „Party” din Bichișciaba, Biroul de reclame Tóth Produkció, „Bier Non-Stop” SRL, Szeghalom, Mikla-Ker SRL, Kemecsi & Co., Tomoniczka András, Nagy Csaba, Tiberiu Duma, Gheorghe Păuca, Alexandru Bozga, Gheorghe Mihut, Zoltan Rujă, Tiberiu Herdean,

Ștefan Oroian, Bánfi Barnabás, Ioan Condorș, Gheorghe Ardelean, Csaba Rujă, Ioan Boca, decoratoarea Pataki Mária și producătorii micherecheni care și-au prezentat produsele agricole și mărfurile.

Mulțumiri deosebite patronului principal, Fabrica de Bere „Borsodi”, precum și Direcțiunii Județene de Apărare împotriva Catastrofelor, Căpităniei de Poliție din Șercad, Postului de Grăniceri din Kötegyán, Postului Traficului de Frontieră din Micherechi, Întreprinderii județene de Întreținere a Drumurilor și Șoselelor.

Acest ajutor îndreptățește speranțele pentru organizarea Festivalului și în anii următori.

Teodor Martin, primar

Vara anului 2003 în imagini

Caniculă în Europa

Temperaturile extrem de ridicate ale acestei veri și-au pus amprenta asupra Europei. Nivelul râurilor a scăzut, fermierii și-au văzut recoltele transformate în praf, iar mii de hectare de păduri au ars. Zeci de oameni și-au pierdut viața.

Incendii în păduri

Săptămânile de secetă și căldură au transformat pădurile Europei în iască. Cel mai mult a avut de suferit Portugalia: 15 oameni au murit și suprafețe imense de pădure au ars. Puține țări au fost cruțate. Din nord, în Suedia și până departe, în regiunea Habarovsk din estul Rusiei, focul a mistuit turbăriile și pădurile de pini.

Agricultura

Fermierii spun că situația este catastrofală și solicită ajutor. Pământul s-a transformat în praf, iar apa

pentru irigații a fost raționalizată. În Germania se estimează că unele culturi sunt compromise în proporție de 80%. Recolta de cereale din Franța și Cehia va fi redusă la o treime. Pentru hrana animalelor s-a folosit în unele locuri, la începutul lunii iulie, fânul păstrat pentru iarnă.

Ape curgătoare

Câteva fluvii ale Europei, inclusiv Rinul și Dunărea, sunt o umbră a ceea ce ar trebui să fie în mod normal. Limita de încărcare a navelor a fost redusă pentru a evita eșuarea. În România, nave scufundate în timpul celui de-al doilea război mondial pot fi văzute acum la suprafață. În Italia, în unele zone, fluviul Pad a fost redus la un fir subțire de apă.

Poluarea

Noxele eliberate în atmosferă se acumulează deasupra orașelor. În unele zone ale Franței au fost introduse limite de viteză. Lipsa vântului amplifică problemele create de poluare.

Sănătatea

Zeci de oameni au murit din cauza temperaturilor ridicate. În Spania, unde termometrele au depășit câteva zile la rând 40 de grade, 30 de oameni și-au pierdut viața, în timp ce la Paris căldura a făcut 50 de victime în patru zile. Cel mai mult au avut de suferit astmaticii și bătrânii cu probleme respiratorii sau cardiace.

Turismul

Mii de turiști au invadat stațiunile maritime și montane, malurile lacurilor și hanurile. Proprietarii de hoteluri au în această vară înregistrat record.

Animalele

Grădinile Zoologice au o grijă deosebită pentru animalele din zonele arctice. Unele au făcut „bomboane” de gheață pentru urși și foci. Chiar exemplarele din zonele temperate au avut nevoie de atenție specială. Pentru animalele din ferme, căldura a fost în unele cazuri fatală. Doar într-o săptămână, în Franța, au murit un milion de pui de găină.

Energia

Alimentarea cu energie electrică a avut de suferit din cauza secetei și a milioane de aparate de aer condiționat care funcționează continuu. În Olanda a fost instituită starea de alertă în privința alimentării cu energie, iar Franța a suspendat limitele normale de funcționare a centralelor nucleare. Câteva reactoare germane au fost închise.

(Sursa: www.bbc.co.uk/romanian)

- iova -

**Încheierea
ediției:
marți,
ora 18.00**

Woyzeck, pe panta dealului

Spectacol în cinci limbi la Zsámbék

De ani îndelungați urmăresc repertoriul teatrelor de vară, îmi dau seama că se realizează spectacole cu mult mai atractive și ingenioase în localitățile sau orașele în care nu există teatru permanent. Și asta probabil fiindcă acolo, în localitățile unde stagiunea teatrală tradițională de toamnă-iarnă nu oferă permanent spectacole, cele două luni de vară concentrează toate forțele spirituale, toate resursele culturale-artistice, cu intenția de a oferi publicului piese deosebite, în regie bine gândită, cu distribuție de rang, cu toate circumstanțele auxiliare bine puse la punct. Și aceste strădanii nu se îndreaptă numai în direcția dezvoltării turismului cultural, ci și spre tendințe care vizează satisfacerea publicului autohton și ridicarea nivelului cultural al populației locale. Că prin aceste inițiative poate fi atras deseori și publicul rafinat, iubitor și cunoscător de teatru din Capitală, asta dovedește numai în plus succesul acestora. Așa se întâmplă din an în an și la Zsámbék. E drept, directoarea Mátyás Irén face de ani îndelungați toate eforturile și tot ce-i stă în putință ca să realizeze spectacole de înalt nivel, neobișnuite în lumea teatrului din Ungaria, producții ieșite din comun,

despre care am tot informat în coloanele săptămânalului românesc, mai ales când în distribuție și realizare se aflau oameni de teatru de prim rang din România.

În anii trecuți, numele regizoarei *Beatrice Bleonț* a marcat energic aceste spectacole, în acest sezon starul a fost minunatul actor și pedagog teatral *Claudiu Bleonț*.

Dar, s-o luăm de la început. Directoarea Mátyás Irén s-a înscris la concursul lansat pentru promovarea culturii Uniunii Europene cu un proiect vizând o seară teatrală în distribuție internațională și a câștigat. Ideea călăuzitoare la alegerea piesei a fost ca tema să nu fie legată direct de o zonă geografică, ci să dezbată o tematică general valabilă pentru existența europeană, despre conviețuirea europeană, (și) despre soarta comună sau asemănătoare a națiunilor de aici. Pe baza acestor criterii a fost aleasă drama „Woyzeck” de Büchner. Mai apoi s-a dovedit că textul clasic a servit numai ca punct de plecare, piesa cunoscută, după multe modificări în text și structură, devenind piesa grotescă „Soldatul Pulcinella”, în care actori de vârf a trei națiuni – italieni, români și unguri – au rostit textul

piesei în cinci limbi: engleză, germană, italiană, maghiară și română. Și ce a priceput din toate astea stimulul public? Când una, când alta, când nimic, când totul, dar la urma urmei a înțeles esențialul, mesajul spectacolului. Căci, de o credem, de nu, în ciuda faptului că teatrul e în principiu un gen verbal, un gen artistic al cuvântului, totuși faptul că înțelegem piesa ori ba nu depinde în primul rând de limbă. Ci de JOC, de INTERPRETARE, de jocul individual sau comun al actorilor. Căci limba este pentru actor numai un singur mijloc de exprimare, în afara de acesta se mai înșiră și celelalte posibilități de expresie: imaginea, sunetul, lumina, mimica și ritmul, accelerarea, gestul și încă multe altele.

Ca atare, nu cavalcada limbilor a fost cauza că am asistat la o minunată seară de teatru ieșită din comun. La succesul deosebit a contribuit înainte de toate locul. Până acum, spectacolele teatrale s-au desfășurat întotdeauna la poalele ruinelor celebre ale bisericii, când tocmai aceste ruine au constituit un fundal plin de atmosferă așa cum e cazul la cetatea din Giulia sau Kőszeg sau în fața domului din Seghedin. De astă dată publicul trebuia să se deplaseze la cazarma din vechea bază militară părăsită, departe de orice așezare omească, în mijlocul dealurilor împădurite. Scenă tradițională n-a fost nicidecum, în locul acesteia, pe panta dealului, obiecte răsfricate, în aparență la voia întâmplării, au sugerat locurile acțiunii. Iar în jurul șirurilor de scaune, deci în jurul publicului, o lume de bălci autentic, cu tarabe, dughene, atracții de târg, carusel și chiar un cort

de circ ambulant. Cum a reieșit mai apoi, toate acestea au făcut parte din spectacol: îndrăgostiții s-au așezat în scaunele caruselului, cătanele s-au plimbat pe deal, iar în arena circului au fost prezentate adevărate numere de dresură, ca la un adevărat bălci. În acest fel, locul acțiunii s-a lărgit într-o perspectivă de vreo 40 m, prin care actorii s-au mișcat agil, neobosit, iar spectatorul avea senzația că asistă la rularea unui film.

Ideea de bază a piesei *Woyzeck* este dramatică: *Woyzeck* este un simplu soldat care trăiește într-o cazarmă dintr-un orașel. El este terorizat și umilit de superiorii săi, iar iubita sa Maria îl înșeală. De aceea, într-un acces de gelozie nebună o ucide. În concepția regizorului *Simon Balázs*, piesa ne transmite ideea de deumanizare a omului în condiții inumane, așa cum literatura ne-a transmis această idee cu tragismul obișnuit, dar omenirea s-a acomodat în așa măsură cu circumstanțele tragice că nu mai au asupra ei nici un efect moralizator, morala rămânând (probabil) fără ecou. Regizorul – cu tot dreptul – crede mai mult în puterea ironiei, a absurdului, a grotescului. Tocmai de aceea întrerupe în repetate rânduri acțiunea, introducând „scene anima-

lice” în arena circului, care dezbate însă relații umane, în stilul clasic al „commediei dell'arte”, stil care se dovedește ca una din rădăcinile preferate ale teatrului românesc. De fapt, înainte de a începe repetițiile la piesă, actorii au făcut un curs de comedie dell'arte, unde, sub conducerea unei actrițe din Veneția au însușit regulile de joc ale acestui stil teatral. Iar fiindcă un element important din acțiunea piesei o înseamnă atmosfera orașelului de provincie, a fost evident că vârtejul și forfota bălciului să ofere un optim cadru de joc pentru actori.

Poate ca o consecință a cursului preliminar, poate atmosfera deosebită a spectacolului a făcut ca fiecare actor să fie excelent: protagonistul, interpretat de actorul italian *Andrea Collavino*, tânărul talentat *Ioana-Cristina Gajdo*, actrița română care a jucat-o pe Maria, interpretul ungur al căpitanului *Gazsó György*, și personalitatea copleșitoare, vibrantă, incandescentă a lui *Claudiu Bleonț*, în rolul medicului. A fost o veritabilă seară culturală europeană. Actorii, în timpul repetițiilor și în discuțiile particulare au vorbit englezește, și, precum ne-au asigurat, pe fiecare l-a ambiționat faptul că, dincolo de o limbă sau alta, s-au regăsit cu toții în jocul, în farmecul interpretării teatrale.

Părerea regizorului a fost că spectacolul vizionat încă nu este pe deplin finisat, seriile din Zsámbék constituie numai o fază a pregătirii. Actorii continuă munca comună, căci la primăvară vor urma spectacole în Italia și România, iar conform planurilor prealabile, în vara viitoare spectacolul va putea fi admirat și la Giulia, în stagiunea Teatrului Cetății.

Ibós Éva

Traducere: E. Illyés

teather.hu foto – Ilovsky Béla

Tabăra Creștină Brădățel 2003

O săptămână binecuvântată printre tineri români de pretutindeni

„Cine sunt eu în Isus Cristos?” – acesta a fost moto-ul săptămânii petrecute la ediția 2003 a Taberei Creștine Internaționale de la Brădățel, tabără așezată în munții Retezat din România. În tabăra din anul acesta, care s-a desfășurat între 3–9 august, am fost în jur de 230 de tineri din diferite părți ale globului pă-mântesc, astfel și din Ungaria, mai precis din Mische-ri. Grupul nostru a fost alcătuit din 22 de tineri.

Realizatorii taberei au fost și de data aceasta fratele pastor Samuel Tuțac și un grup de tineri ai Bisericii Baptiste Betel din Timișoara, precum și tineri români din Statele Unite.

Precum în fiecare an, și de data aceasta am avut posibilitatea să participăm la diferite programe cu caracter spiritual, educativ sau sportiv, și, bineînțeles, am avut timp și pentru excursii în pădurile și munții din împrejurime. Din cele șapte zile, două le-am petrecut în „sânul naturii”. În cadrul programelor și excursiilor am avut ocazia să ne cunoaștem cu mulți tineri din diferite medii culturale, dar toți de aceeași naționalitate, cu toții fiind români.

Învățăături
biblice

După cum am amintit și în prima propoziție, temele principale ale învățăturilor biblice din cadrul săptămânii au fost: „Cum și de ce avem valoare?”; „Cine sunt eu în Isus Cristos?”; „Condițiile rămânerii în Cristos”. Pe baza acestor prelegeri am înțeles cât de important este să avem în minte scopul final pe care ni l-a pregătit Dumnezeu.

1. „Cum și de ce avem valoare?”

– Avem valoare prin creație: „Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut.” (Genesa 1:27).

– Avem valoare prin răscumpărare: „În El avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor, după bogățiile harului Său.” (Efeseni 1:7).

– Avem valoare prin uniunea noastră în Cristos: „Rămâneți în Mine, și Eu voi rămâne în voi. După cum mlă-

dița nu poate aduce roadă de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa, nici voi nu puteți aduce roadă, dacă nu rămâneți în Mine. Eu sunt Vița, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne în Mine, și în cine rămân Eu, aduce multă roadă, căci despărțiți de Mine, nu puteți face nimic.” (Ioan 15:4-5).

– Avem valoare prin Duhul Sfânt care locuiește în noi: „Nu știți că voi sunteți Templul lui Dumnezeu, și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?” (1 Cor. 3:16).

– Avem valoare în nașterea din nou: „A venit la ai Săi, și ai Săi nu L-au primit. Dar tuturor celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu, născuți nu din sânge, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu.” (Ioan 1:11-13).

2. „Cine sunt eu în Isus Cristos?”

– Suntem biruitori: „Totuși în toate lucrurile noi suntem mai mult decât biruitori, prin Acela care ne-a iubit.” (Rom. 8:37).

– Potențialul biruinței: „Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Cristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigonirea, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia sau sabia?” (Rom. 8:35).

– Însușirile biruinței: Biruința a câștigat-o Isus. Trebuie să mi-o însușesc și s-o trăiesc. Când te-ai născut, Dumnezeu ți-a dat tot de ce

ai nevoie de trăit. Când te-ai născut din nou, El ți-a dat biruință și toate lucrurile de ce ai nevoie.

3. Condițiile rămânerii în Cristos.

– Să fii născut din nou, să fii în Cristos: „Căci, dacă este cineva în Cristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi.” (2 Cor. 5:17).

– Să fii în Cuvântul lui Cristos: „Cum M-ai trimis Tu pe mine în lume, așa i-am trimis și Eu pe ei în lume.” (Ioan 17:18). Acolo unde merge Cristos trebuie să mergem și noi. Nu pot să-L prezint altora pe Cristos dacă eu nu sunt în Cuvântul Lui.

– Să fii ascultător de Cuvânt: „Cum M-a iubit pe Mine Tatăl, așa v-am iubit și Eu pe voi. Rămâneți în dragostea Mea. Dacă păziți poruncile Mele, veți rămâne în dragostea Mea, după cum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu, și rămân în dragostea Lui.” (Ioan 15:9-10). A păzi poruncile lui Dumnezeu înseamnă să ascultăm de Cuvântul Lui. Suntem gata să știm ce vrea Domnul de la noi? Este important să ascultăm de voia lui Dumnezeu, nu numai să știm, dar să o și împlinim. Capacitatea de a pune în practică ceea ce am învățat este înțelepciunea. Dacă rămânem în El, dragostea lui Dumnezeu se va copleși în inima noastră.

(Continuare în pag. a 16-a)

Vizita conducătorilor baptiști din Serbia în regiunea Crișurilor

La tradiționala conferință de vară din regiunea noastră au sosit mulți musafiri, printre care și din Serbia. Invitații comunității noastre, care au fost mesagerii Cuvântului lui Dumnezeu la ziua de tabără din Bichiș, ne-au fost nu numai oaspeți onorifici, ci ei au fost alături de noi și ne-au povestit mult despre viața și misiunea lor în regiunea unde își îndeplinesc trimiterea creștină.

Cei doi frați pastori Nyúl Zoltán și Nagy Tibor, împreună cu familiile lor, au vizitat Biserica Baptistă Română din Chitighaz, sâmbătă, la 16 august. Pastorul bisericii locale, subsemnatul, a prezentat viața acestei comunități. Am discutat apoi despre situația creștină din Voivodina în anii trecuți și la ora actuală. Oaspeții ne-au vorbit despre Uniunea lor Baptistă, în care au un rol deosebit cele 25 de biserici baptiste din țara învecinată. Fratele Nyúl Zoltán, care este și profesor de istorie, ne-a povestit și despre colaborarea baptiștilor unguri cu frații români din Serbia. Deseori se invită reciproc, iar domnul profesor s-a bucurat în repetate rânduri de această ocazie, fiind invitat să predice în comunitatea română, bineînțeles în limba comună, în sârbă. Câteva cuvinte a reținut însă și în limba ro-

mână. Fratele pastor Nyúl predă ca profesor și la seminarele teologice din Serbia. În timpul discuțiilor ne-am mai adâncit în problemele privind situația minorităților, în chestiuni de credință și am constatat că există mai multe domenii asemănătoare atât în țara lor, cât și în bisericile noastre de aici, din Ungaria. Ne-am dat seama că baptiștii, în situații asemănătoare, au și probleme asemănătoare, atât pe plan lingvistic sau etnic, cât și pe plan de cult religios, aceste comunități fiind numeric reduse.

A doua zi, deci duminică, am participat cu oaspeții la programul de tabără din Bichiș, unde musafirii au predicat. Comunitatea noastră din regiunea Crișurilor colaborează cu frații din zona Voivodinei, trimițând în repetate rânduri grupuri misionare și lucrători pentru taberele de vară pentru copiii de acolo. Frățietatea noastră încearcă să ajute și financiar misiunile baptiste de acolo, oferind sprijin social oamenilor din această zonă. Ca pastor al Bisericii Baptiste din Chitighaz am promis că, dacă Dumnezeu ne îngăduie, în viitor vom face o vizită în Serbia, atât la frații maghiari, cât și în bisericile baptiste românești. Dumnezeu să ne binecuvânteze.

Pastor Vasile Bodiș

Martirajul ucenicilor lui Cristos

Iată o listă a ucenicilor care au avut de suferit chinuri groaznice pentru Numele Domnului Isus Cristos.

Matei – a fost tăiat cu sabia într-un oraș îndepărtat din Etiopia.

Marc – a murit în Alexandria, după ce a fost târât în mod cumplit pe străzile orașului.

Luca – a fost spânzurat pe un măslin în Grecia.

Ioan – a fost aruncat în ulei încins, dar a supraviețuit în mod miraculos și după aceea a fost exilat pe Patmos.

Petru – în Roma a fost răstignit pe cruce cu capul în jos.

Iacov – a fost decapitat în Ierusalim.

Iacov II – a fost aruncat de pe un

templu, iar apoi a fost bătut la moarte cu un mângălău.

Filip – a fost spânzurat pe un capitel în Hieropolisul din Frigia.

Bartolomeu – a fost jupuit de viu.

Andrei – a fost legat de o cruce, de pe care, până la moarte, i-a predicat celor ce l-au prigonit.

Toma – a fost bătut până la moarte în Coromandelul din India răsăriteană.

Iuda – a fost ucis prin săgeți.

Matei – mai întâi a fost pietruit, iar apoi a fost decapitat.

Barnaba – evreii l-au ucis prin pietruire în Tesaloniki.

Pavel – după multe suferințe și prigoniri, cezarul Nero l-a decapitat în Roma.

Învățăături filocalice

Ale lui Sf. Maxim Mărturisitorul

Iubirea aproapelui

Cel ce vede în inima sa vreo urmă de ură față de un om oarecare, pentru vreo anumită greșeală, e cu totul străin de iubirea de Dumnezeu, deoarece iubirea de Dumnezeu nu suferă câtuși de puțin ură față de om.

»Cel ce Mă iubește pe Mine, zice Domnul, va păzi poruncile Mele«. »Iar porunca Mea aceasta este, ca să vă iubiți unii pe alții«. Cel ce nu iubește așadar pe aproapele, nu păzește porunca. Iar cel ce nu păzește porunca, nici pe Domnul nu-L poate iubi.

Fericit este omul care poate să iubească pe tot omul la fel.

Cel ce iubește pe Dumnezeu, cu siguranță iubește și pe aproapele. Iar unul ca acesta nu poate păstra banii, ci-i folosește cu dumnezeiască cuviință, dând fiecăruia din cei ce au trebuință.

Dragostea se face cunoscută nu numai prin dăruirea de bani, ci cu mult mai mult prin împărtășirea cuvântului lui Dumnezeu și prin slujirea trupezască.

Cel ce s-a lepădat cu adevărat de lucrurile lumii și slujește nefățarnic aproapele prin iubire se slobozește degrabă de orice patimă și se face părtaș de iubirea și cunoștința dumnezeiască.

Ferirea de bârfă

Dacă »cel ce defaimă pe fratele și-l judecă defaimă și judecă legea«, iar legea lui Hristos este iubirea, cum nu va cădea defăimătorul din iubirea lui Hristos și nu se va face sieși pricină a chinurilor veșnice?

Nu da urechea ta limbii celui ce defaimă, nici limba ta urechii iubitorului de ponegriri, ascultând sau grăind cu plăcere cele rele împotriva aproapelui, ca să nu cazi din dragostea dumnezeiască și să te afli străin de viața veșnică.

Nu primi bârfeală împotriva Părintelui tău, nici nu-l încuraja pe cel ce-l necinstește pe el, ca să nu se mânie Domnul pentru faptele tale și să te stârpească din pământul celor vii.

Închide gura celui ce bârfește la urechile tale, ca să nu săvârșești păcat îndoit împreună cu acela: pe tine obișnuindu-te cu patima pierzătoare, iar pe acela neoprindu-l de a flecări împotriva aproapelui.

»Iar Eu zic vouă, spune Domnul, iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi, rugați-vă pentru cei ce vă blestemă«. De ce a poruncit atunci acestea? Ca să te slobozească pe tine: de ură, de întristare, de mânie și de ținerea minte a răului, și să te învrednicească de cea mai mare avuție, care este dragostea desăvârșită. Căci e cu neputință să o aibă pe aceasta cel ce nu iubește pe toți oamenii la fel asemenea lui Dumnezeu, care iubește pe toți oamenii la fel și »vrea ca toți să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie«.

»Iar Eu zic vouă: să nu stați împotriva celui rău, ci celui ce te va lovi peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt; și celui ce vrea să se judece cu tine ca să-ți ia haina, lasă-i lui și cămașa; și celui ce te silește să mergi cu el o stadie, mergi cu el două«. De ce? Ca pe tine să te păzească nemănos, netulburat și neîntristat, iar pe acela să-l îndrepte prin răbdarea ta, și pe amândoi să vă aducă, ca un Bun, sub jugul dragostei.

Îmbogățirea în cunoștință

Cel ce a dobândit virtuțile și s-a îmbogățit în cunoștință, privind de aici înainte lucrurile în chip natural, pe toate le face și le spune după dreapta judecată, nealunecând nicidecum de la aceasta. Căci după cum întrebuițăm lucrurile cu dreaptă judecată sau fără judecată, devenim virtuțosi sau răi.

Semnul celei mai depline nepătimiri stă în aceea că totdeauna se urcă la inimă numai înțelesurile simple ale lucrurilor, fie în vremea de veghe a trupului, fie în vreme de somn.

Prin împlinirea poruncilor, mintea se dezbracă de patimi; prin contemplarea duhovnicească a celor văzute, se dezbracă și de înțele-

surile pătimase ale lucrurilor. În sfârșit, prin cunoașterea celor nevăzute, leapădă și contemplarea celor văzute. Iar de aceasta se dezbracă prin cunoștința Sfintei Treimi.

Precum soarele, răsărind și luminând lumea, se arată și pe sine și arată și lucrurile luminate de El, tot așa și Soarele dreptății, răsărind minții curate, se arată și pe sine, dar arată și rațiunile tuturor celor ce au fost făcute sau vor fi făcute de El.

Nu cunoaștem pe Dumnezeu din ființa Lui, ci din măreția faptelor și din purtarea de grijă ce-o are pentru cele ce sunt. Căci prin acestea înțelegem, ca prin niște oglinzi, nemărginita bunătate, înțelepciune și putere a Lui.

Mintea curată petrece sau în înțelesurile simple ale lucrurilor omenești, sau în contemplarea naturală a celor văzute, sau în cea a celor nevăzute, sau în lumina Sfintei Treimi.

Mintea, petrecând în contemplarea celor văzute, sau cercetează rațiunile naturale ale lor, sau pe cele indicate prin ele, sau caută însăși Cauza lor.

Petrecând însă în contemplarea celor nevăzute, caută rațiunile naturale ale lor și Cauza facerii lor, precum și cele ce urmează din acestea. De asemenea Providența și Judecata arătată în ele.

Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul

29 august

Zorica Lațcu

Aluat

Doamne, sfântul Tău cuvânt
Este, pe acest pământ,
Aluat pe care-l pui
În făina gândului,

Pune-n mine aluat,
Să-l dospesc neîncetat
Și preasfântul Tău cuvânt
În covată să-l frământ.

Și faci gândul să dospească
Dospitura cea cerească.
Tu care toate le poți,
Pentru toate, pentru toți,

Și-n cuptorul cel de foc
Al durerilor să-l coc
Și să fac sfinte prescuri,
Pentru cuminecturi.

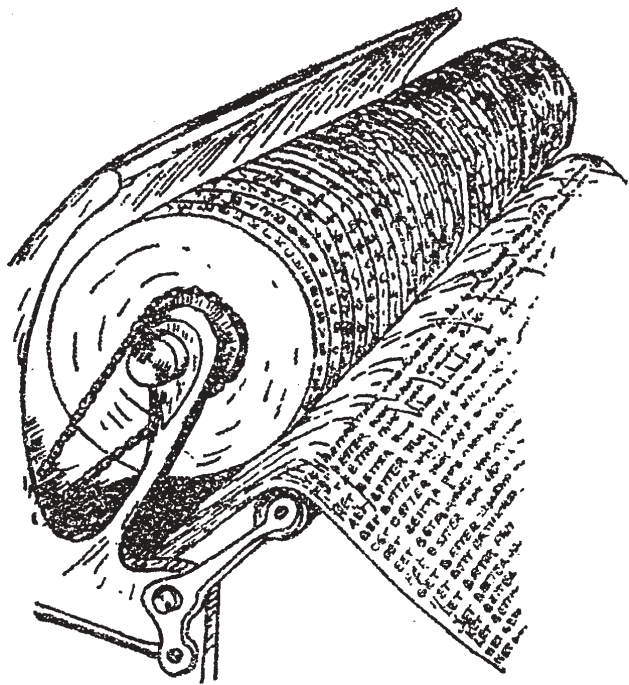

Foto: Rompres

Slujbă de Sf. Maria la Catedrala Mitropolitană din Timișoara, 15 august 2003

Cel mai mare număr

Probabil că numărul cel mai mare menționat vreodată în literatură a fost cel din faimoasa Problemă a unui rând tipărit. Să presupunem că am construit o presă rotativă care imprimă încontinuu un rând după altul, selecționând automat pentru fiecare rând o combinație diferită din literele alfabetului și din alte semne tipografice. O asemenea ma-

O presă automată de tipar care a imprimat corect un vers de Shakespeare

șină ar putea fi formată din mai multe discuri separate, având pe margini literele și semnele respective. Discurile ar urma să fie asamblate prin angrenaje, întocmai ca discurile de la indicatorul kilometrajului de la automobil, așa încât o rotire completă a fiecărui disc să deplaseze cu un loc discul următor. Hârtia care se desface de pe un rulou ar urma să fie automat presată de cilindru după fiecare mișcare. O asemenea presă rotativă automată s-ar putea construi fără prea mare dificultate și ar semăna cu reprezentarea schematică din figură.

Dacă punem mașina în funcțiune și controlăm succesiunea infinită a diferitelor rânduri tipărite care ies din presă, majoritatea lor vor fi lipsite de sens. Ele vor avea aspectul următor:

„aaaaaaaaaaaa...”

sau

„booboobooboobo...”

sau

„zawkporkosscilm...”

Dar, întrucât mașina imprimă toate combinațiile posibile de litere și semne, prin maculatura lipsită de sens, vom găsi și unele fraze cu un anumit sens. Există, firește, o serie de fraze fără rost, ca de pildă

„calul are 6 picioare și...”

sau

„îmi plac merele fierte în terebentină...”

Dacă însă cercetăm atent, vom găsi și toate versurile scrise de Shakespeare, chiar și pe cele de pe foile pe care el însuși le-a aruncat la coș!

De fapt, o asemenea presă automată va imprima tot ce s-a scris vreodată de când oamenii au învățat să scrie: toate rândurile de proză și de poezie, toate editorialele și reclamele din gazete, toate volumele masive de tratate științifice, toate scrisorile de dragoste, toate biletele lăsate lăptarului...

G. G.

„Boli” ale calculatoarelor personale: VIRUȘII (1)

Virușii informatici sunt cele mai periculoase arme în războiul datelor. În multe țări, astfel de programe au fost declarate ilegale, iar autorii lor au primit diverse sancțiuni. Numărul actual al virușilor este foarte mare (o cifră exactă este greu de dat) mai ales că zilnic apar viruși noi. Noi vă punem la dispoziție câteva date generale, pentru a înțelege mai bine felul în care virușii acționează și cum vă puteți proteja util împotriva lor.

Ce este un virus informatic?

Cuvântul „virus” este folosit în ziua de astăzi și pentru a descrie un tip de program pentru calculator care este creat cu scopul declarat de a distruge datele sau echipamentele calculatorului.

Virușii sunt programe de foarte mică dimensiune, de regulă invizibili cu mijloace uzuale ale sistemului, care se găsesc pe calculator fie ca un fișier executabil, fie atașați unor programe, caz în care se numesc „paraziți”. Ei sunt capabili să se „infiltreze” în zone ce rămân „ascunse” utilizatorului obișnuit, să producă modificări distructive asupra datelor ce se află pe discuri, asupra altor componente ale calculatorului, și să „reproducă”.

Ce face un virus?

Virușii se clasifică în:

– Viruși Hardware: sunt cei care afectează hard discul, floppy-discul și memoria.

– Viruși Software: afectează fișierele și programele aflate în memorie sau pe disc, inclusiv sistemul de operare sau componente ale acestuia.

Câteva dintre efectele pe care le generează virușii software:

a) distrugerea unor fișiere;

b) modificarea dimensiunii fișierelor;

c) ștergerea totală a informațiilor de pe disc, inclusiv formatarea acestuia;

d) distrugerea tabelii de alocare a fișierelor, care duce la imposibilitatea citirii informației de pe disc;

e) diverse efecte grafice/sonore inofensive;

f) încetinirea vitezei de lucru a calculatorului până la blocarea acestuia.

Cum vă puteți contamina calculatorul cu viruși informatici?

Cele mai multe dintre calculatoare se contaminează la citirea dischetelor purtătoare de viruși, care provin de la un alt calculator. Discheta poate conține orice tip de fișier program deja infectat sau virusul poate fi localizat într-o zonă specială a dischetei, numită sectorul de sistem. La rândul lui, modemul a devenit un instrument camuflat de transmitere a virușilor. Deoarece serviciile de asigurare a comunicațiilor se dezvoltă, oamenii pot împărtăși fișierele prin intermediul liniilor telefonice.

Cine răspunde de infectarea fișierelor?

Deci, cum am mai spus, majoritatea virușilor infectează fișierele. Ei se pot strecura în fișiere cu extensia COM sau EXE, dar de cele mai multe ori în fișierele DOS pentru că acestea se încarcă odată cu pornirea calculatorului. Odată pornit calculatorul, acești viruși in-

formatici se vor „trezi” și vor porni la „lucru” distrugând încet, încet calculatorul.

Se întâmplă uneori ca un virus să fie „benign”, adică să nu facă nici o stricăciune. Reprezintă o problemă cei care contaminează fișierele deoarece fiecare fișier contaminat devine mai mare, iar memoria nu va mai fi disponibilă pentru activități productive.

Ce se întâmplă în momentul când un virus contaminează calculatorul?

Virușii se pot clasifica în funcție de efectele lor și de modul în care procedează. Virușii sectorului de sistem au dat amploare unui nou tip de viruși numiți „stealth viruses”, adică viruși care se ascund. Chiar dacă calculatorul respectiv are un antivirus destul de bun, în momentul când acesta pornește, virusul are posibilitatea de a se ascunde. Deci în momentul când un virus contaminează calculatorul, noi, utilizatorii nu mai deținem controlul lui, acesta fiind preluat de acești „stealth viruses” care sunt încărcăți automat în memorie la pornirea calculatorului.

(Sursa: www.e-scoala.ro)

Cu 35 de ani în urmă, pe scena Teatrului Dramatic din Brașov răsunau primele acorduri ale Festivalului Internațional „Cerbul de Aur”. La vremea respectivă, evenimentul a fost supranumit „un festival în est, ca-n vest”. Pe scena „Cerbilor” s-au lansat numeroase vedete și s-au făcut auzite voci care au rămas în inimi-

Sha Baoliang

le tuturor, asemenea lui *Julio Iglesias* și *Christina Aguilera*. La fiecare ediție au fost invitate nume de referință ale muzicii ușoare internaționale, printre care *James Brown*, *Kenny Rogers*, *Culture Beat*, *Paul Young*, *Boy George*, *Ray Charles*, *Dalida*, *Toto*, *Cotugno*, *Patricia Kass*, *Jerry Lee Lewis*, *Kylie Minogue*, *Diana Ross*, *Sheryl Crow*, *Zucchero*, *INXS*, *UB 40*, *Cyndi Lauper*, *Vaya con Dios*, *The Kelly Family*, *Boyz II Men* și *Scorpions*, la care s-au adăugat în acest an alte două nume mari: *Ricky Martin* și *Simple Minds*.

La actuala ediție, cea de-a 13-a, care s-a desfășurat în perioada 20–23 august în superba Piață a Sfatului din Brașov s-au înscris 20 de concurenți din 16 țări, astfel trei concurente din România: *Alexandra Ungureanu*, *Simona Nae* (Simone) și *Nicoleta Matei* (Nico), și concurenți din Marea Britanie, Olanda, Italia, Israel, Franța, Finlanda, Malta, Portugalia, Germania, China, Republica Moldova, Liban, Canada, Chile și Bulgaria. Ei au luptat pentru cinci premii: locurile I, II și III, premiul de popularitate (decis prin televoting), și Marele Trofeu „Cerbul de Aur”, în valoare de zece mii de dolari. Fiecare interpret a fost introdus de un cunoscut prezentator de televiziune, și fiecare interpret trebuia să cânte câte o melodie din repertoriul internațional și una a unui compo-

zitor român. Juriul a fost compus din personalități de seamă ale industriei muzicale, între care președintele juriului *Stephen Budd*, cel

care a produs discuri pentru *Celine Dion*, *Madonna* sau *Kylie Minogue*, *Alexander Kasprov*, președintele EMI Music pentru Europa Centrală și de Est cu sediul la Berlin, *Andreas Schubert*, reprezentatul Sony pentru Europa Centrală și de Est, *Monica Anghel*, câștigătoarea Trofeului în 1996, *Steve Lyon*, producător al formațiilor *The Cure* sau *Depeche Mode*, *Dumitru Moroșanu*, fost director al festivalului în perioada 1992-1997, și *Antero Paivalainen*, producător al *Taurus Production Company*, Finlanda.

În prima seară au urcat pe scenă doar șase concurenți, pentru ca spectacolul să continue cu mini-recitalul oferit de Paula Seling. Povestea Paulei este frumoasă: s-a născut într-o zi de Crăciun, a susținut sute de concerte, a câștigat zeci de premii, iar anul trecut – la numai 24 de ani – a câștigat Trofeul „Cerbul de Aur”. Interpreta și-a început recitalul cu melodia care i-a adus succes în 2002 – „Noapte caldă”.

Ceea ce a urmat, a fost considerat de organizatori apogeul festivalului: recitalul extraordinar al interpretului latino *Ricky Martin*, numele lui fiind egal cu talent și triumf. Sosit cu o zi mai devreme, portoricarul a cam pus pe jar organizatorii cu doleanțele sale, dând peste cap întregul orar stabilit al repetițiilor. Nici un pui de om nu putea fi de

față marți noaptea, când după câteva ore, cât s-a lăsat așteptat, a sosit pe scena din Piața Sfatului pentru a face repetiții, mai mult, toate localurile și barurile din jur au trebuit închise. Portoricarului i-au plăcut munții, Biserica Neagră din inima Brașovului și, fiind un declarat fan al lui *Dracula*, avea intenția să viziteze și Castelul Bran. Dar toate capriciile vedetei au fost date uitării în momentul când și-a făcut apariția pe scena Cerbului. Mii de spectatori și milioane de telespectatori au fost martorii unui show electrizant, pus la punct în toate amănuntele, din care nu au lipsit cunoscutele hituri „La bomba”, „Maria”, „La copa de la vida”, „Livin’ la vida loca” sau cel mai nou hit „Jaleo”. Lăsând în urmă câteva inimi frânate, joi dimineață *Ricky Martin* a plecat așa cum a venit – val-vârtej, cu mențiunea făcută organizatorilor „dacă ați făcut față concertului meu, atunci veți face față oricui”.

Ceea ce i-a deranjat, în schimb, pe brașoveni a fost lipsa de bilete, care s-au epuizat într-o singură zi. Organizatorul, Televiziunea Română, care a cheltuit peste un milion de dolari pentru organizare, plus câteva sute de mii pentru plata artiștilor, în Brașov a pus în vânzare doar 700 de bi-

lete, restul de câteva mii putând fi cumpărate în București și pe litoral. De aceea nici nu este de mirare că în ziua concertului se puteau cumpăra bilete la suprapreț (5 milioane de lei, în loc de un milion), dar n-au întârziat să apară nici biletele falsificate sau cele vândute de două-trei ori. De altfel, pe toată durata festivalului a fost mobilizat un număr impresionant de polițiști, jandarmi și bodyguarzi, în total 1.185,

Nicola

motiv pentru care era aproape un miracol să reușești să intri pe teritoriul Pieții Sfatului.

Și dacă am crezut că după *Ricky Martin* nu se va mai întâmpla nimic, din fericire am greșit. În a doua seară de festival au evoluat 14 concurenți și trei formații românești. Spectacolul a

început cu recitalul trupei Compact, care aniversează acum 25 de ani de carieră. Așadar încă din primele clipe ale serii atmosfera a devenit incendiară. Au urmat apoi cei 14 concurenți. Și dacă seara anterioară primii 6 interpreți au avut o prestație mai slabă, joi au urcat pe scenă cântăreți cu melodii foarte bine puse la punct. A urmat apoi recitalul pe care și l-au dorit atât de mult brașovenii – trupa *Holograf*, cea mai populară chiar și după 30 de ani de activitate, are la Brașov întotdeauna un public cum și-l dorește oricare artist. Forțele de ordine au renunțat după doar câteva minute să încerce să stăpânească publicul.

Timp de o oră – în care *Dan Bittman* și formația sa a cântat piese atât de cunoscute ca „Vreau o minune”, „Să nu-mi iei niciodată dragostea”, „Romeo și Julieta” sau „Ți-am dat un inel” – publicul s-a ridicat în picioare, a dansat, a aplaudat, a cântat, a ovaționat fără încetare.

(Continuare în pag. a 10-a)

Trofeul „Cerbul de Aur” pleacă în China

(Urmare din pag. a 9-a)

Frișca de pe tort a fost un superb foc de artificii chiar în timpul concertului, sute de baloane aruncate în public și un imens inel format tot din baloane, care a mers pe mâna spectatorilor cât a durat concertul. Se știe că Holograf și-a lansat ultimul album „Pur și simplu” la Brașov, și nu întâmplător. Am văzut o fetiță de vreo cinci-șase anișori care cânta despre dragoste, am văzut tineri, părinți și bunici, toți cu zâmbetul pe buze, care s-au simțit într-adevăr fericiți pentru o clipă.

Grea a fost sarcina celor de la Vama Veche, care au urcat pe scenă în finalul zilei de joi. Totuși datorită prestației excelente și melodiilor îndrăgite mai ales de tânăra generație, ei au ținut publicul în Piața Sfatului până în zorii zilei.

În fine, vineri, în ziua decernării premiilor, primul care au urcat pe scenă a fost Nicu Alifantis și formația Zan. Recitalul s-a dovedit a fi unul de excepție, artistul arătând că vocea sa nu s-a alterat de-a lungul timpului, că versurile lui Nichita

Stănescu sunt nemuritoare, artistul rezumând în timpul recitalului trei cuvinte: stil, calitate, muzică bună.

Nico

Recitalului oferit de Alifantis i-a urmat Gala Laureatilor. Primul invitat pe podium a fost israelianul Amit Z, care a primit premiul popularității, acordat de telespectatori prin televoting, care a interpretat piesa formației Holograf „Și n-am iubit pe nimeni...”, parțial în limba română. S-a decernat apoi premiul III. (2.000 de \$) formației Kaffe din Bulgaria, iar a doua treaptă pe podiumul festivalului a fost ocupată de interpreta româncă Nicoleta Matei (cunoscută sub numele de scenă

„Nico”), care a dovedit printr-o prezență scenică excepțională că vocea ei o poate plasa printre vedetele lumii muzicale internaționale. Premiul I al „Cerbului”, împreună cu cei 5.000 \$, l-au luat, spre marea bucurie a publicului, fetele de la Sister K din Olanda, două tinere dezinvolve, vesele, adorate de public, cu voci deosebit de penetrante, care au făcut să vibreze inimile celor din Piața Sfatului. Marele Premiu, Trofeul „Cerbul de Aur” (10.000 \$), va pleca anul acesta în China, fiind „răpit” de Sha Baoliang. Cântărețul, în afara publicului, a convins și juriul de incontestabile sale calități vocale și de o prezență scenică impecabilă. Sha Baoliang a interpretat o piesă a formației Proconsul, „Cerule”, în limba chineză, fapt care nu a împiedicat publicul să cânte împreună cu el.

Ediția 2003 a festivalului s-a încheiat cu recitalul Nicolei și a formației scoțiene Simple Minds. Nicola a fost cea care anul acesta a reprezentat România la Eurovision, mărturisind acum că și-a dorit încă de la vârsta de patru ani să urce pe scena „Cerbului”. Tot cu acest prilej ea și-a promovat recentul album „Best of Nicola”.

Scotienii de la Simple Minds au adus rock-ul alternativ la Brașov. Aflați pentru prima oară în România, trupa a considerat că invitația de a cânta în Piața Sfatului este atât o onoare, cât și o provocare – după cum a declarat Jim Kerr, solistul trupei. Cei care au fost acolo au petrecut o seară de neuitat, fredonând piesele binecunoscute ca „Don’t You (Forget About Me)” sau „Belfast Child”.

Așadar, „Cerbul de Aur – 2003” s-a dovedit încă o dată, incontestabil, o rampă de lansare a tinerilor interpreți din toată lumea. Ne luăm rămas bun de la „Cerbișorul” nostru cu speranța ca râvnitul trofeu să revină în România la cea de-a XIV-a ediție, când luminiile se vor aprinde din nou la poalele Tâmppei.

Iulia Kaupert

Cine a fost Joseph Pulitzer?

Marele supranume al ziaristului înfocat și devotat până la sacrificiu unei presei americane „curate” este campionul luptei împotriva corupției. În acest sens, laureatul Premiului Pulitzer pot fi mândri că sunt urmașii excepționalului ziarist. Începând cu anul 1917, școala de jurnalistică a Universității Columbia acordă peste 20 de astfel de premii celor care s-au remarcat în toate statele federale, urmărind activității publicistice (și literare) făcându-se de către un juriu numeros, compus numai din personalități, experți în domeniile respective.

Joseph Pulitzer s-a născut la 10 aprilie, 1847, la Macău, având tată evreu și mamă romano-catolică. Tânărul Joseph avea o statură impunătoare (1,86 metri la 17 ani) și se gândea foarte serios să urmeze o carieră militară, inclusiv în deja celebra Legiune străină napoleoniană (voia să plece în Mexic!). Vocația și-a descoperit-o într-un mod neobișnuit; fiind mare amator de șah, a frecventat o bibliotecă specializată unde se desfășurau partide aprinse. Într-una din zile, Joseph asistă la o discuție înfierbântată dintre doi jucători și rămâne profund impresionat de duelul de argumente pe care l-a savurat... Atunci, se pare, i-a venit ideea de a scrie articole de dezbatere socială. La numai 25 de ani devine un ziarist de atitudine remarcabil și, stabilit în SUA, cumpără ziarul „St. Louis Post-Dispatch”.

A doua șansă a vieții sale a fost căsătoria cu o militanță pe plan social, Kate Davis. Treptat, faima sa de om sobru, imparțial și cu un condei redutabil, începe să deranjeze. Investigațiile sale neobosite vizează sfera oamenilor de afaceri și pe politicienii „pătați”. I se însenează procese, dar iese mereu învingător. Ajuns editor-șef la „The New York World”, face din această publicație un monument al

presei imparțiale și neiertătoare. Tirajul ajunge, sub direcția lui, la peste 600.000 de exemplare după anul 1880! Scrie și anchetează frenetic, dar începe să orbească. Boala nu îi afectează meticulozitatea și consecvența. În 1909 intră pe firul unei afaceri dubioase de 40 de milioane de dolari (în legătură cu canalul Panama, „gestionat” pe atunci de o firmă franceză), în care era implicat, se pare, însuși președintele Theodore Roosevelt. Pulitzer a fost dat în judecată de acesta, dar ziaristul a câștigat. A fost o victorie care a entuziasmat publicul american, mai ales că Th. Roosevelt primise, în 1906, Premiul Nobel pentru Pace!

Credo-ul acestui mare ziarist și mare caracter a fost: „Republica noastră va crește împreună cu presa sau vor muri ambele... Cinisul, mercenariatul și demagogia în presă o vor face de răș”... Ideea lui Pulitzer din 1904, aceea de a înființa o școală de jurnalism, a fost pusă în operă de Universitatea Columbia în 1912, la un an de la moartea ziaristului. Joseph Pulitzer s-a stins aproape complet orb, în timp ce încerca să-și refacă sănătatea pe iahtul său, unde se exilase scârbit de atacurile neîntemeiate la adresa sa. A trăit numai 64 de ani, dar cu o intensitate excepțională. Este, de aceea, o imensă onoare pentru ziaristii din întreaga lume să primească premiul ce-i poartă numele – un fel de Nobel pentru publicistică.

Holograf

Ricky Martin

Foaia românească poate fi citită și pe Internet

www.foaia.hu

Laptele de vacă și prepararea produselor lactate la Chitighaz

În casele țărănești, laptele era un aliment de bază care se consuma zilnic atât în forma sa originală, cât și sub formă de preparate lactate.

În gospodăriile țărănești, mulsul și prepararea laptelei era sarcina femeilor din familie. Pentru muls se folosea un vas special din doage de lemn, numit „șıştır”. Mai târziu, acest vas de muls era din tinichea sau din tablă smălțuită. Aceste vase se puteau spăla mai ușor, deci erau mult mai igienice. Dacă vaca păștea „pe țelină” iarbă proaspătă, laptele era mai slab, mai subțire. Când vaca era ținută cu furaje uscate, deci fân și alte nutrețuri, laptele era mai gros. Mulsul se făcea cu două mâini, în fiecare mână se ținea câte-o țâță. Era important să fie muls laptele până la ultima picătură, căci numai așa nu seca laptele. Ultimul lapte muls din uger se numea chiar „picătură”. Imediat după fătare, laptele nu se putea consuma, el era bun numai pentru alăptarea vițelului. Mai târziu, abia după al doilea-treilea muls putea fi consumat. Din acest lapte nou se prepara „cureasta”. Laptele se aduna într-un vas mare, într-un „laboș” de 5-6 litri și se pune pe soba de gătit, pe șpohert, să se încălzească. La căldură, laptele coagula. Când lichidul se încheaga, devenind brânzos, atunci cureasta era gata și putea fi consumată. Era o mâncare preferată mai cu seamă de copii. Iar fiindcă se făcea în cantitate mai mare, găzdoia casei invita și copiii din vecini sau rudele, să guste. După mâncare, oaspeții mulțumeau cu urări de

bine: „Dumnezeu să trăiască vaca și vițelul”. Un alt obicei răspândit era ca la primul muls, după fătare, găzdoia trimitea din acest lapte și în vecini. Acest obi-

cei era legat, la fel, de credințele menite să asigure belșug de lapte.

Laptele proaspăt muls în șeitar se strecura în oale de lut de 2-3 litri.

În gospodăriile țărănești, laptele se consuma dimineața și seara, fie cu mămăligă, cu pisat, cu tăitei sau cu „tărhană”. Laptele care nu se consuma proaspăt se pune la acrit, „să se prindă”. După coagulare, de pe suprafață se aduna smântâna. Laptele acru rămas se pune pe șpohert să se încălzească încetul cu-ncetul, până devenea brânzos. Această masă de lapte brânzos se turna într-un săculeț de pânză, numită straiță, de formă triunghiulară sau într-o merindeică legată cu ață. Apoi legătura brânzoasă era agățată de un cui, să se scurgă zerul. Așa se prepara brânza de vacă, scoaca.

Din brânză de vacă se pregăteau diferite mâncăruri, cum ar fi „aluat stors cu scoacă”, plăcintă numită „scoardă cu scoacă”. Din

smântâna dulce, proaspătă, se bătea, adică „se hătea”, untul. Smântâna se pune într-un ciubăr de lemn cu doage mai lungi, numit „ghiobârlău” sau putineu. În acest vas din lemn se turnau 4-6 litri de smântână. Această masă trebuia bătută îndelung, până ce untul se încheaga și se separa de zer. Bătutul untului se făcea prin mișcarea de sus în jos a unui disc de lemn fixat pe o coadă. Munca o începea de regulă găzdoia, așezată pe un scaun, cu ghiobârlăul între genunchi. Apoi urmau copiii mai mari. Între timp scandau un fel de descântec, ca untul să reușească:

„Unt, unt, fă-te val
ca câcatul cel dă cal!
Unt, unt, fă-te hoț,
Ca câcatu cel dă porc!
Untu mie, zăru fîie!”

După ce untul s-a încheagat, era pus în apă rece pentru a se răci și pentru a se scurge până și ultimul zer. Untul era consumat în stare proaspătă sau era dus la piață spre vânzare. Zerul rămas după prepararea untului se folosea la pregătirea unor mâncări acrișoare, era consumat ca băutură răcoritoare sau folosit în „saușpec”.

Creșterea vitelor, îngrășarea tăurașilor, întreținerea vacilor de lapte erau preocupări importante pentru gospodarii români din Chitighaz, deoarece laptele și produsele lactate au asigurat atât alimentele de bază, cât și produse importante pentru gătitul multor preparate culinare specifice pentru familiile țărănești în tot cursul anilor.

Maria Sarca Zombai

Personalități științifice românești

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9									
				11		12			
	13		14			15			16
17		18			19			20	
21					22			23	
24				25			26		
27			28				29		
		30		31		32			
33									

ORIZONTAL: 1. Întemeietorul învățământului medical superior (1832-1884) 9. Diletant, neprofesionist 10. Acela - s-a scurtat! 11. Placă de metal care se bate în biseici sau în mănăstiri 14. Lucrez holda 15. Rădăcină 17. Vestit astrolog român, a adus contribuții originale în mecanica cerească (1851-1912) 21. Stat în America de Sud 22. Fluviu în Rusia 23. Șir - gol! 24. Un ceas - răsturnat! 25. Ocnă, închisoare 27. Convoi, șir 29. Arbore înalt până la 30 m. 30. Infern 32. Tragere la țintă 33. Constructorul primului avion din lume (1872-1950).

ORIZONTAL: 1. Căruță 2. Posed 3. Bărbierit 4. Tot - netot! 5. Hoț, tâlhar 6. Dor - încurcat! 7. Ciurdar 8. Jumătate de cămila 12. Locuitorii mai multor state din Orientul Apropiat 13. Creația, lucrarea 14. Dușmănia - s-a întors! 16. Rasă de porc 17. Curat, încurățat 18. Sarcasmul batjocura 19. Dans popular românesc 20. Meșteri - fără capete! 26. Înțeleg, cunosc, pricep 28. Ți-ai - pronunțat! 31. Afirmatie 32. Televizor

- ah -

Cu 135 de ani în urmă a apărut abecedarul dascălului Ion Creangă

Valurile tinereții aventuroase ale scriitorului *Ion Creangă* l-au aruncat pe tânărul diacon de la o biserică la alta, de la un institut teologic la altul, de la o preparandie la alta, cu greu și-a aflat locul, deși era un cântăreț priceput și un dascăl ingenios. Cu fire neliniștită, curioasă, dornică să descopere lumea, conflictele tă-

nărului cu Biserica și cu cărmuirea de la Ministerul Instrucției i-au retezat de timpuriu calea spre o carieră de orientare amintită. Prin aceste circumstanțe, Nică a Petrii din Humuleștiul de altă dată a intrat în istoria culturii românești nici ca vestit cântăreț de strună, nici ca erudit pedagog – deși la Institutul pedagogic din

Trei-Sfetite, condus de Titu Maiorescu, iese primul la examen –, ci ca povestitor genial, devenit nemuritor mai ales prin descrierile peripețiilor din copilăria veșnică.

Cunoscut și îndrăgit de generații în șir mai ales ca autor al *Amintirilor din copilărie*, Ion Creangă s-a dovedit în scurtă sa carieră de dascăl drept educator priceput, cu reale calități pedagogice. Deși relațiile tânărului institutor cu învățăceii lui nu au fost întotdeauna senine, însușirea buchiilor și învățarea tablei înmulțirii s-a făcut cu ușurință și cu spor. Iar preocupările tânărului Creangă pentru metodică predării rezultă și din activitatea editorială depusă în acest sens. Concret: în anul 1868, cu 135 de ani în urmă a apărut așa-numitul „Abecedar Creangă”, care dovedește negru pe alb preocupările serioase ale institutorului.

Împărțită pe trei capitole, cartea cuprinde o parte de abecedar propriu-zis, din care pot fi învățate literele alfabetului. În partea a doua poate fi însușită citirea pe silabe și cuvinte, putând fi învățată concomitent împărțirea cuvintelor în silabe. A treia parte a manualului cuprinde mici istorioare, poezii, proverbe. Prin această mică antologie se poate recunoaște cel mai bine spiritul lui Creangă. Pildele, proverbele, istorioarele au toate concluzii înțelepte, definite umoristic, așa cum numai Creangă a fost în stare să le exprime. În fine, ultima parte a cărții cuprinde alfabetul cirilic în comparație cu cel românesc, urmat de câteva pagini scrise cu caractere cirilice. Urmează apoi un sumar „Manual de rugăciuni” cu principalele rugăciuni din timpul zilei și cu Simbolul Credinței.”

Abecedarul se termină cu tabla înmulțirii.

Prin structura manualului, Abecedarul Creangă dovedește, cum puteau însuși copiii de acum mai bine de un veac scrisul, cititul, socotitul, cu ajutorul unui dascăl destoinic și a unui singur manual, bine gândit, priceput conceput.

E. I.

Ministerulu Instrucțiunei Publice și alu Cultelor.

Vedându cartea intitulată „*Metoda nouă* de scriere și cetire pentru usulu clasei I Primariă,” elaborată de D-nii institutori din Iași, *I. Creangă, C. Grigorescu, G. Ienăchescu, N. Climescu, V. Recănu și A. Simionescu*, Ministerulu auîndu și pe consiliulu permanent de instrucțiune, publică spre generala cunoscință, că această carte s'a apfobatu și adoptatu ca carte didactică, pentru usulu clasei I din scôlele primarie.

No. 10,099, Septemvrie 11.

(Monitorulu 208 anulu 1868.)

I. Creangă

h

h

han, ham, hop! hap! ah!

han, ham, hop! hap! ah!

ah! un hoț din han.

b

b

bun, ban, bob, bat, bot, boc!

bun, ban, bob, bat, bot, boc!

am un ban bun. nu am bot.

bat bob. boc! boc!

Modulu de protegere ca la lecțiunea I și II.

III = 6

i n u c m o t t a d d p h b

i n u c m o t t a d d p h b

PARTEA III.

Istoriore morale, Fabule, Poesii și Proverbe.

1. Tata și Copilulu seu.

Copile dragă! mâne se deschide scôla și toți copiii de etatea ta se ducă să începă a învăța. Copilulu prin învățatură se face cu-minte.

În scôla, copiii ședu pe nisce scaune lungi (bânci) unulu lângă altulu; ei nu se jocă, ci stau linișoru cu ochii indreptați spre învățatoru. Acesta li vorbesce despre tată și mamă, despre frați și surori, despre animale mari și mici; despre florile din grădină și li spune istoriore frumoșe despre țără și bunulu Dumnezeu. În timpulul acesta toți copiii ascultă cu luare aminte, silindu-se care-de-care, să respundă mai de grabă la întrebările învățatorulu. Învățătorulu laudă pe asemine copii; Și et avându mare bucuriă de acêsta, se silescu și mai multu, și uită de jocurile lor de afară! — Tată, mi-aru plăce și mie să andu și să învățu nisce lucruri atetu de frumoșe! — Dăcă ai plăcere, haide la scôla și vei învăța! Dar' să scii dragulu meu: că scolarii cari nu suntu cu-minți, ascultători și silitori, nu învăță nimica și învățatorulu nu-i laudă; ba chiaru și părinții lor, auîndu că nu se silescu, și se pôrtă reu, se supără pe dênșii, nu li mai facu haine frumoșe și nu-i mai iubescu! Pe copiii leneși nu numai ômenii, dar' nici paserile nu-i laudă.

Ascultă, cum dojănescu cuculu pe unu copilu, care gândiă să nu mērgă la scôla, ci să-și petrecă totă ziua numai cu jocuri pe afară ca unu leneșu.

Doi prunci cu păr dă aur

(Poveste din Crișana)

O fost odată un împărat mare, că de n-ar fi fost nu s-ar vut povesti. Împăratu aista domne păstă o împărăție mare și bogată.

Mărgând iel odată la vânat, s-o rătăcit în pădure și s-o întâlnit cu o fată frumoasă, cu numele Sidonie, care culege zmeură în pădure. Împăratului tare i-o plăcută Sidonie, d-aceie u-o luat cu dânsu, o aflat drumu ce duce la palatu împărațesc. Ajungând acasă, împăratu îi spusă că-i place dă dânsa și că vre s-o ieie dă nevastă. Sidonie nicicum n-o vrut să fie muiere împăratului, fiindcă ie iera fata purcarului împărațesc din împărăție lui Volbur-Împărat.

Da' Împăratu Roșu – că așe l-o temată pă împăratu aista – atăta i-o vorbit, până ce Sidonie să învoiră și tătatunci i-o făgădit că i-a naște doi prunci cu păr dă aur.

După cum s-or înțăles, păstă o săptămână or făcut o nuntă mare, la care i-o mărș veste păstă șapte țări, așe că or vinit mult împărați vecini și domnii cii mare din țările vecine. Ba să ajunje acolo mănecare și băutură și la săraci, fiindcă împăratu o poroncit să teie trisprezece ciurde dă boi și să aducă șapte sute dă bute dă vin.

Nu păstă multă vreme Sidonie o născut doi prunci cu păr dă aur, și așe s-o împlinit făgăduința ce u-o făcut împăratului. Împăratu, auzând asta, s-o bucurat păstă măsură dă tare, și tare i-or fo' draji pruncii, dă bucuriie lui n-o ținut mult, dăuarece, la șapte zile după naștere, Sidonie murisă.

Atunci s-o făcut mare amar în tătă țara, dă mai ales în curte împărațescă și, cum să cuvine, pă împărațesă u-or înmormântat cu mare pompă.

Numa că împăratu, ca să aibă îngrijitoare la prunci, s-o căsătorit și a doaua uară, amu cu fata împăratului Volbur. Păstă trii zile s-o făcut iară o nuntă mare, care o fost mai frumoasă și mai vestită dăcît prima. Pă fata lui Voltur-Împărat o tema Sătana. Și nu în zădar o

tema Sătana, dăuarece ie ctar așe și iera. Ie, năutând ave prunci așe mândri ca Sidonie, îi ure și să purta tare rău cu ii. Anume, îi lega cu o fune groasă dă picioru mesii, și când cereu dă mănecă le dăde apă adusă din o groapă în care să scăldau porcii, apu când cereu dă băut le dăde coji dă pită uscată dă șapte ani și jumătate. Da' aște numa atunce le făce când împăratu iera dus d-acasă la vânat uă la bătaie.

Odată s-o ntâmplat că împăratu o mărș la război dăparte dă țara lui, și până când iel iera dăparte dă țara lui, Sătana atăta i-o bătut și i-o flămânzit pă prunci, dă pruncii or și murit și cii rămași acasă i-or înmormântat pă prunci lângă mama lor.

Vinind acasă împăratu din bătaie și auzând că pruncii lui cii draji or murit, tare mult ș-o bănuit ș-o plâns după pruncii lui.

Numa că din cii doi prunci crescură doi brazi frumoși. Împăratu, după multe rugări din parte muierei, lăsasă să taie brazi și să facă din ii doauă paturi. Da' muiere mai târziu și paturile le-o ars, dă doauă scînteie or zburat pă nimaș, inde păste turma împărațescă. Pă scînteile aște le-o înghițit cile mai mândre doauă uai. Numa că o vinit ziua dă naștere a împăratului și le-or tăiet și pă uaiile aște. Când le-or tăiet și le-or spălat mațale la cale, or scăpat cite-on dărab, și din dăraburile aște s-or făcut doi prunci asămănători cu cii omorât dă Sătana. Pruncii s-or rugat dă pescarii tătane-so să le facă ceva dă îmbucat că ii vreu să margă acasă. Pruncii le-o spus pescarilor că ii-s pruncii împăratului. Auzând aște, pescarii le-o dat să mănecă și i-or îmbrăcat bine, și le-o dat și on grijitor care să-i conducă acasă, adecă la împărat, și să grijească dă ii pă drum, ca nukumva să li se ntâmple ceva rău.

Ajungând ii acasă, împăratu îndată i-o cunsocut și tare s-o bucurat. Numa că ii le-o spus tâte ce o făcut cu ii Sătana, cum i-o flămânzit, cum i-o însătoșat, cum i-o bătut și la urmă cum

i-o omorât. Auzînd aște împăratu, înt-atăta s-o măniet dă odată o poroncit ca pă Sătana s-o leje dă pătru cai și așe s-o spintece în dăraburi. Așe ș-o luat răsplata Sătana pântru răutate ii.

După tâte aște, împăratu s-o căsătorit și a triie uară, tă cu o fată dă împărat, dă asta o fost o nevastă bună și așe i-o crescut pă pruncii împăratului ca p-a ii.

Crescând pruncii mare, s-or însurat amândoi, or făcut o nuntă mare, la care o fost dă față tătă lume, și li s-o ajuns dă mănecă și dă băut la tăt. Și io am fost dă față și mănecă cioantele căzute pîn ferești și beam vinu cu ciuru.

Dup-aceie pruncii s-or împărțit pă împărăție tătă-lui lor și or împărțit cu pace și înțălepciune mult ani. Și astăz trăiesc în fericire, dacă n-or murit.

(După povestirea lui German Ioan. Vol. „Folclor românesc din Crișana și Banat”)

≡ Din fabulele lui Esop* ≡

Cerbu și vânătorii

Cerbu stăte la marjine unui lac și, văzându-și picioarele în apă, i-o părut rău că le-o văzut că-s pre sîptîre și pre lunji, și ș-o făcut inimă re. Apoi să-ntâmplasă dă-l luasă la goană năște vânători și, după ce scăpasă cu ptele curată dă vânători, iș lăudasă picioarele năpus dă mult și să îndrăji dă ieie fiindcă l-or scăpat dă moarte.

INVĂȚĂTURA: Unele lucruri ni să par urâte și proaste, și le dăsprețuim că nu-s dă nici on folos. Da' să-ntâmplă că n-avem nimic mai dă folos dăcăt cile mai urâte și mai dăsprețuite lucruri. Pă cum ne învață și sfântu apostol Pavel, și pă cile de neam prost și năbăgate în samă, le-o ales Dumnezeu sfântu.

Mățu și pila

O mățu, băgându-să înt-o șatră țagănească, dădusă dă o pilă și începuse să o lingă dă i să pilisă limba, care sânjera amu dintr-una. Da' mățu îi păre că linje carne, așe că o linje mai dăparte. Numa mai pă urmă precepuse că nu-i carne, dă p-atunci limba i-i să roasă mainu tătă.

INVĂȚĂTURA: Așe-s și cii mai mult oameni care să sfădesc și să pricesc cu tătă lume, trăind în vrajbă cu tăt: ii gâdesc că folosăsc ceva și nu-ș dau sama că mai multă nevoie și răutate iș aduc pă capu lor.

Pruncu și scorpionu

On pruncaș umbla prințând lăcuste care stricau bucatele și din întâmplare dădusă și d-on scorpion care-i zisă: – *Pruncule, să nu te pre atinji dă mine, că te-o face dă-i lăsa și lăcustele pă care le-ai prins pân-amu.*

INVĂȚĂTURA: Cu omu rău să nu ai amestecătură, nici să cumperi dă la iel, nici să-i vinzi, și nici să te atinji dă iel vreodată.

*Esop, Aisopos, (n. 620–560, î.e.n.).

Am citit că...

Omu dă la sat, căt trăiește și să poate mișca, tă' are ce face p-îngă casă: când iasta, când ceie, numa dă gătă nu gătă niciodată cu treburile lăcașului. Cel care să laudă că iel o gătă cu tâte, la acela așe-i și arătă porta!

Așe și p-îngă casa noastră tă' ieste ce tomni. Bunăuaraș cum s-o ntâmplat și-n vara asta, când ne-am gîndit să-nștimbăm gardu cel veti dă cătă vecinu din spate, că o fost amu mănecă dă vreme. Haba no, vreme nu-l cruță nimici pă om, nici pă factura lui! În doauă zile am înștimbat noi tătă parte care să țină dă noi, numa oleacă dă coteț la ghine ne-o mai rămas dă tomnit din planu nost. Numa că lețuri dă cile leznă nu tădauna să capătă în sat la noi, așe că până în zilele trecute o trăbuit s-așteptăm după ieie. Eh, dă când ne-o vinit veste cum că or căpătat marfa așteptată, Nelu turna o fo' dus la sărviciu lui, așe că m-o rugat să mărș io la dapău și să cumpăr vo cincizăci-șasăzăci dă lețuri dă rug uscat.

No-amu, ca să nu mă prindă căldura ce mare, m-am sculat mai dăvreme, m-am luat cociuța ce cu doauă roate dă gumă și m-am dus la fața locului. Da' nici cu gîndu n-am gîndit că nu io-i fi primu, numa că înt-asta m-am înșelat: la dapău amu aștepta on străin, șezând înt-o mașină și citind uișag. Io, cum să cuvine, i-am dat bineață și, dup-o voarbă-doauă, am aflat cum că omu nost îi on

negustor din România. Aceie n-am înțăles bine că o adus ceva marfă, uă și iel vre să cumpere ceva, dă d-aceie nu m-am uitat să-l rog să-m vîndă miie uișagu pă care-l cite, – on „Magazin”, foaie care miie tare mi-i pă plac. Nu mi l-o vîndut, ce mi l-o dat în cinste: io i-am mulțămît tare frumos, am mai înștimbat o voarbă-doauă, apoi o vinit șefu dapăului și care dă care ș-o văzut dă treaba lui.

Pă când am ajuns acasă cu lețurile, vreme s-o ncălzit înt-atăta că dăloc m-am tras la răcoare și m-am pus la citite. Pîntră multe altele, înt-on loc citesc aci cum că, în momentu când dăm brîncă unu cu altu, din pricina „electricității statice”, întră noi „se produce” on fel dă scînteie. Da' asta-i numa una dintră cile înșirate în magazinul citit, pă cilelalte pilde nu vi le-o aminti amu; poate altă dată.

Da', sincer să fiu, nu le-am înțăles io tâte din fir în păr, că ce și cum, și dîrce, dă dăloc m-o trecut pîn cap cum că, dacă așe stau treburile, poate n-ar strica dacă am da brîncă mult mai des cu dușmanii noști, odată cu gîndu că așe poate ne-am și împăca, dăuarece „dușmăniie-i mare boală”, uă dacă nu, atunci – în glumă fie spus, – dă dacă odată, cândva, scînteile meghiș or prinde foc...

Vă dorește sănătate căt mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Fotbal

Început de sezon marcat de criza financiară (V)

Autogovernările nu prea au surse pentru sprijinirea sportului, iar sponsorii sunt și ei puțini. În localitățile mai mici, finanțatorii particulari lipsesc cu desăvârșire. Problema este generală la toate nivelele fotbalului maghiar. Mai multe echipe care au câștigat campionatul în diviziile inferioare, sunt obligate să renunțe la accesul într-o divizie mai înaltă. Motivul este lipsa de bani. La sfârșitul vacanței de vară am stat de vorbă cu antrenorii echipelor din localitățile cu populație românească. La fel ca și în ani trecuți, am pus următoarele zece întrebări:

1. Sunteți mulțumit cu locul ocupat în clasament de echipa dvs.?
2. Cum apreciați evoluția formației?
3. Care au fost cele mai importante momente din sezonul trecut?
4. Care a fost meciul decisiv?
5. Cum apreciați evoluția jucătorilor dumneavoastră?
6. În ce măsură vă mulțumește activitatea fotbalistilor la antrenamente?
7. Ce schimbări se prevăd?
8. Când începeți pregătirile pentru sezonul următor?
9. Care sunt condițiile de pregătire a echipei dumneavoastră?
10. În ce măsură se ia în serios fotbalul juniorilor?

Chitighaz – divizia a treia din județul Bichiș. Poziția din clasament: 8, 18 – 4 – 1 – 13, 26 – 46, 13 puncte. Antrenor: Zoltán Nedea

1. Nu mă mulțumește rezultatul din primăvară, mai ales dacă mă gândesc că după sezonul de toamnă ne-am clasat pe locul 5.

2-3. Am început sezonul cu o echipă nouă, dar după primele întâlniri s-au accidentat mai mulți jucători, iar alții au acumulat cartonașe galbene. Am evoluat bine contra echipelor frunțate.

4. Cu ocazia meciului cu Telekgerendás am format o echipă adevărată. Am sperat și într-o continuare asemănătoare.

5. Am fost mulțumit cu evoluția următorilor jucători: Papp, Sălăjan, Misaroș, Abrudan și Szegedi.

6. Numai foarte puțini jucători au avut ocazia să participe la antrenamente.

7. Ne-a părăsit portarul Botaș și mijlocășul Dila și nu am adus nici un jucător de la o altă echipă.

8. Am reluat antrenamentele încă la începutul lunii iulie. Am avut câte două meciuri de pregătire pe săptămână.

9. Condițiile materiale sunt asigurate de primăria locală, de sponsori și de jucători. Scopul nostru este să ne clasăm pe careva din locurile 4 și 5.

10. Elevii școlilor generale din comună participă la programul BOZSIK și au antrenamente regulate.

Leucușhaz – divizia a treia din județul Bichiș. Poziția din clasament: 2, 18 – 11 – 4 – 3, 46 – 21, 37 puncte. Antrenor: Varga István

1. Sezonul trecut am debutat cu o echipă nouă, în care am încadrat și 3 jucători de 16 ani. Nici nu ne-am așteptat să terminăm campionatul pe poziția a doua.

2. Am avut noroc cu faptul că la începutul sezonului am câștigat 7 meciuri consecutive.

3-4. În vacanța de iarnă, care s-a prelungit neașteptat, am ținut antrenamente în sală. Probabil că asta ne-a derutat și în primele 6 meciuri nu ne-am revenit. După eșecul de la început am reușit să refac moralul echipei.

5. Avem un portar foarte bun în persoana lui Bajusz, iar mijlocășul Santău a reușit să devină liderul formației.

6. La acest nivel contează în primul rând viața particulară și profesională, din această cauză antrenamentele sunt frecventate cam de jumătate dintre fotbaliști. Aceștia plătesc din buzunarul lor ca să poată juca.

7. Pleacă de la noi Érsek și Štir, dar se lasă de fotbal încă alți patru jucători. De la alte echipe vin la noi Tomsik, Dancsó, Lénárt, Túróczi și Štir.

8. La începutul lunii iulie ne-am apucat de antrenamente, din care avem 4 pe săptămână. În afară de aceste pregătiri avem în fiecare săptămână și câte un meci amical.

9. Avem toate condițiile materiale ca să ne calificăm în divizia a doua a județului. Terenul de joc de la Leucușhaz este unul dintre cele mai bine amenajate.

10. Mă deranjează faptul că oficialii de la județ nu sunt preocupați de soarta juniorilor din divizia a treia. Elevii școlii generale participă la programul BOZSIK și în patru grupe avem 38 de jucători. Țelul nostru este ca să câștigăm campionatul și să ne reîntoarcem în al doilea eșalon județean. **MIC**

„Derby” în Divizia A

„Meciul Steaua-Dinamo este asemănător partidei Real Madrid-FC Barcelona, însă la un nivel mai mic” sau „Este o întâlnire în care ambițiile sunt maxime”. Iată două declarații care au introdus derby-ul din etapa trecută a campionatului românesc, care arată că aceste partide au o atmosferă într-adevăr aparte.

Fiind și eu martor ocular – urmărind transmisiunea directă a Televiziunii Române de pe Stadionul Ghencea din București – m-am putut convinge că aceste afirmații nu au fost deloc exagerate. Am văzut o partidă excelentă, în care jucătorii au evoluat cu o dăruire extraordinară. S-a jucat deschis și spectaculos. Meciul a fost câștigat de formația gazdă cu scorul final de 1-0, printr-un gol

marcat de **Claudiu Răducanu**, în urma căruia tribunele arhipele au explodat de bucurie.

La conferința de presă organizată după derbi, cei doi antrenori: **Ioan Andone** și **Victor Pițurcă** au declarat că șansa și Răducanu au făcut diferența între cele două formații. Și, de fapt, așa și este. Până ce în prima repriză Dinamo a irosit multe ocazii de gol, în cea de-a doua, Steaua a reușit să

marcheze un gol, și cu acesta să câștige derby-ul etapei. „Dacă învingem în următoarea etapă la Pitești, cu Petrolul, avem șanse mari ca la finalul turului să ne clasăm pe primul loc”, a declarat optimist de victorie **Victor Pițurcă**, antrenorul Stelei.

Tot pe 23 august au jucat și echipele reprezentative ale regiunii de vest a României. Poli AEK Timișoara a remizat la Pitești contra echipei locale FC Argeș (1-1), iar Oradea a jucat pe teren propriu cu Astra Petrolul Ploiești și a obținut tot un egal, scorul final fiind 0-0.

A. Bauer

Gimnastică

Patru medalii de argint și nici un aur

Echipa feminină, **Marian Drăgulescu** la sărituri și **Cătălina Ponor** la bârnă și la sol s-au clasat pe a doua treaptă a podiumului. Ierarhia de la Campionatul Mondial de Gimnastică de la Anaheim a fost dominată de China, SUA și Japonia.

Cătălina Ponor, noua vedetă a gimnasticii românești

Înainte de ultimele zile de concurs, palmaresul delegației României era cam sărăcăcios, doar un singur argint în finala feminină pe echipe. Bilanțul a devenit mai bun numai după cea de a doua rundă a finalelor pe aparate, care a însemnat și încheierea concursului. La proba masculină de sărituri, **Marian Drăgulescu** nu a mai repetat prestația bună din finala de la individual compus, când a primit nota 9,850, de această dată luând numai 9,687. Cu asta Drăgulescu nu și-a putut apărea titlul, obținând doar medalia de argint, aurul intrând în posesia chinezului **Li Xiaoping** (9,818). În această probă, **Ioan Suci** a ocupat poziția a șasea.

În cele două finale feminine pe aparate, Cătălina Ponor a reușit performanța de a câștiga două medalii de argint. La bârnă a obținut nota 9,587, cu aproape trei zecimi mai mică decât nota primită de chinezoaica **Fan Ye**: 9,812. Ponor a ratat numai cu puțin aurul la sol, unde a fost notată cu 9,700, în timp ce noua campioană mondială, brazilianca **Daiane dos Santos**, a

primit 9,737. La sol **Andreea Munteanu** s-a clasat pe locul patru, primind nota 9,400.

În clasamentul pe medalii, România a ocupat poziția a noua, având în palmares patru medalii de argint și nici un aur, primele trei locuri în acest top fiind ocupate de China (5 de aur, 2 de argint și una de bronz), SUA (5-2-0) și Japonia (2-0-2). Din 1992, România a urcat de fiecare dată pe primul loc al podiumului, cel puțin la o probă, dar de obicei se obțineau câte două-trei medalii de aur. Evoluția băieților a însemnat o surpriză neplăcută, pentru că **Marian Drăgulescu** a sosit la Anaheim ca dublu campion mondial, la sol și la sărituri, iar din 1999 **Marius Urzică** era neînvins la cal cu mâner. În schimb, fetele au avut o evoluție impresionantă, chiar dacă nici una n-a devenit campioană mondială. Ele fiind debutante, au reușit totuși să apere faima gimnasticii feminine din România, mai ales Cătălina Ponor, care la vârsta de 16 ani și-a trecut în palmares trei medalii de argint.

Ștefan Crăsta

Marius Urzică și Marian Drăgulescu au fost detronați

Fotbal din divizii inferioare

Județul Bichiș, divizia I.

Bătănia-Ciorvaș

1-0

Micherechi-Békésszentandrás

2-1

Județul Bichiș, divizia II.

Tarhos-Aletea

7-0

Luptele din divizia III. județeană vor începe la 30 august.

ROMÂNIA

Luni 1 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Intereseul general (R) 12.00 Telesciclopedia (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Pro patria 14.30 Kronika 15.50 Sănătate pentru toți! 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbanare 18.00 Jurnal 19.00 Dincolo de hartă 19.30 Serial. Agenția 20.30 Cafeneaua politică 21.30 Euro Police 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesioniștii 23.30 Film. Între artă și adevăr 1.35 Jurnal (R) 2.35 Cafeneaua politică (R) 3.30 Dincolo de hartă (R) 4.00 Serial. (R) Agenția 5.00 Sănătate pentru toți! (R).

Marți 2 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. (R). Dragoste și răzbanare 12.00 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Puncte cardinale 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Kronika 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbanare 18.00 Jurnal 19.00 Film. Gașca Yamakasi 20.45 Corect Show! 21.00 Serial. Unitate specială 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Internațional Herald Tribune 23.00 Film. Opt zile pe săptămână sub fereastra ta 0.30 Ora G (R) 1.00 Jurnal (R) 2.00 Film. (R) 4.15 Serial. (R) 5.00 Interes general.

Miercuri 3 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Amprente 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. Dragoste și răzbanare 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Oameni ca noi 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Conviuiri 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbanare 18.00 Jurnal 19.00 Film. Victimele răzbanării 20.50 Corect Show! 21.00 Serial. 7 zile 22.00 Jurnal (R) 22.30 Film. Secretul orașelului Fortune 23.05 Profesioniștii (R) 1.05 Jurnal (R) 2.05 România 1... și strada (R) 2.15 Film. (R) 3.45 Corect Show! (R) 4.00 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Tezaur folcloric (R).

Joi 4 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) Băieții de la SPORT 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Nădrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Serial. Magnum 11.00 Serial. Dragoste și răzbanare (R) 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Spectacolul lumii... 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Panorama 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzbanare 18.00 Jurnal 18.45 Tragerile Joker și Loto 5/40 19.00 Film. Nu mă pot căsători cu tine 20.45 Corect Show! 21.00 Serial. 7 zile 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Film. Mincinosul 23.20 Spectacolul lumii 23.50 Corect Show! (R) 1.00 Jurnal (R) 1.45 România 1... și strada (R) 2.00 Film. (R) 3.30 Oameni ca noi (R) 4.00 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Călătoriile lui '03 (R).

Vineri 5 septembrie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.45 Serial. (R) 7.35 Corect Show! (R) 7.45 Din secretele naturii 8.45 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.15 Teleshopping 10.00 Kara OK TVR (R) 11.05 Serial (R) Dragoste și răzbanare 12.00 Corect Show! (R) 12.10 Serial. Destine secrete (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Desene animate 13.30 Conferința de presă 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Călătoriile lui '03 (R) 15.50 România politică 16.10 Interes general 17.00 Mileniul model 18.00 Jurnal 19.00 Film. Blestemul scorpionului de jad 21.00 Serial. 7 zile 21.50 Reflecții rutiere 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna 22.30 Film. Jaf în timpul potopului 1.10 Jurnal (R) 2.10 Film (R) 3.30 Corect Show! (R) 4.05 Serial. Orașul îngerilor 5.00 Mileniul Modei (R).

Sâmbătă 6 septembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Desene animate 8.00 Serial. Nădrăvăniile fraților Kratt 9.00 Teleshopping 9.15 Serial. Băieții de la Sport 10.00 Auto Club 10.30 Casa mea 11.10 Călătoriile lui '03 12.10 Serial. Aglomerație în garaj 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Toamna la Televizor 15.00 Serial. Vorba lui Jim 15.30 Toamna la Televizor 16.00 Spectacolul lumii 16.30 Ora G 17.00 Telesciclopedia 17.40 Jurnal 18.00 Fotbal. Bosnia-Norvegia 22.15 Jurnalul de noapte 22.30 Kara OK TVR 23.40 Film. E pericol să te numești Walter Woods 1.15 Jurnal (R) 1.35 Film (R) 3.10 Taverna (R) 4.10 Serial. Orașul îngerilor 4.55 Puncte cardinale (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 7 septembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Serial. Poveste fără sfârșit 9.30 Serial. Dragă, am micșorat copii! 10.15 Serial. Așa e viața! 11.00 Viața satului 12.00 Campionatul mondial de Super Moto 12.30 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Campionatul mondial de Super Moto 14.00 Toamna la Televizor 14.50 Ora Olimpică 15.20 Campionatul mondial de Super Moto 16.00 Bravissimo! 18.00 Jurnal 18.45 Tragerile Loto 6/49 și Noroc 19.00 Film. Asterix și Obelix contra lui Cezar 21.00 Minutul 91. 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Zona publicitară 22.45 Film. O blondă adevărată 23.35 Auto Club (R) 1.05 Jurnal (R) 1.50 România 1... și strada (R) 2.05 Film. (R) 3.45 Serial. Orașul îngerilor 4.30 Universul credinței (R).

TVR

Luni 1 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate (R) 6.40 Arca lui Noe (R) 7.10 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 În jurul lumii 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Film puzzle (R) 10.15 Lecția de privit 11.00 Serial. Stăpânul animalelor (R) 12.00 Știri 12.10 Patrimoniul Românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici 16.30 Călătorind prin țară 17.00 Televiziunea, dragostea mea! (R) 18.00 Cronica unei veri 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Televizor 21.00 Sport plus 22.00 Film. Departe de casă 23.30 Atlas (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Film. (R) 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Sport plus (R) 4.30 Călătorind prin țară (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Televizor (R).

Marți 2 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 Ferestre spre cer 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.25 Călătorie la pas 17.00 Documentar 18.05 Cronica unei veri 18.20 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Televizor 21.00 Serial. 22.00 Teatru: Amadeus 23.15 Serial. Saint Tropez (R) 1.15 Prim plan (R) 1.30 Film. (R) 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Serial. (R) 4.30 Călătorie la pas (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Televizor.

Miercuri 3 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial. (R) O familie formidabilă 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). 12.00 Știri 12.15 Patrimoniul Românesc 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Eco – Magazin 17.00 Documentar 18.00 Cronica unei veri 18.20 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Televizor 21.00 Eurofotbal 22.00 Film. Amos și Andrew 23.45 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documentar (R) 1.30 Film (R). 3.15 Cronica unei veri (R) 3.30 Eurofotbal (R) 4.30 ECO – MAGAZIN (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Televizor (R).

Joi 4 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R) O familie formidabilă 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R) 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Club Aventura 17.00 Documentar 18.00 Cronica unei veri 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. O familie formidabilă 20.15 Prim plan 20.30 Televizor 21.00 Serial. Stăpânul animalelor 22.00 Film. Arborele genealogic 23.45 Prin plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documentar (R) 1.30 Film (R) 3.05 Veni, Video, Vici! (R) 3.20 Cronica unei veri (R) 3.35 Serial (R) 4.30 Documentar (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Televizor (R).

Vineri 5 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R). 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrii 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). 12.00 Știri 12.10 Patrimoniul românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Biarritz 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Pescar hoinar 17.00 Documentar 18.00 Cronica unei veri 18.15 Televiziunea, dragostea mea! 19.15 Serial. Serial. O familie formidabilă 20.15 Prin plan 20.30 Televizor 21.00 Serial. Central Park West 22.00 Film. Capcana flăcărilor 23.45 Prin plan (R) 24.00 Remix 1.00 Documentar (R) 1.30 Film. (R) 3.05 Veni, Video, Vici! (R) 3.20 Cronica unei veri (R) 3.35 Serial (R) 4.30 Pescar hoinar (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Televizor (R).

Sâmbătă 6 septembrie

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate (R) 7.00 Serial (R). 8.00 Generația@ 9.00 Top sport 9.30 Arca lui Noe 10.00 Desene animate 10.30 Răscruci 11.00 Serial. Biarritz (R) 12.00 Știri 12.15 Prin plan (R) 12.30 Insolit 13.00 Film puzzle 14.15 Atlas 14.45 Vezi 2, vezi Europa 15.00 Serial. Stăpânul animalelor 16.00 Știri 16.10 Alea cu Ghimpi (R) 16.30 Serial. Aventurile familiei Twist 17.00 Serial. Saint Tropez 18.00 Serial. O familie formidabilă 19.00 Film. Căminul ideal 20.30 Televizor 21.00 Serial. Străini în Țara Făgăduinței 22.00 Film. Plăcinta americană 23.45 Festivalul Național „Mondial – iubire, bibelou de porțelan” 0.45 Prim plan (R) 1.00 Serial (R) 1.30 Film (R) 3.00 Top Sport (R) 3.30 Serial (R) Saint Tropez 4.30 Răscruci (R) 5.00 Atlas (R) 5.30 Televizor (R).

Duminică 7 septembrie

6.00 Muzica populară 6.30 Desene animate (R) 7.00 Serial (R) O familie formidabilă 8.00 Ferma 9.30 Medalion de interpret 10.00 Desene animate 10.30 Serial. Mărul lui Newton 11.00 Serial (R) Stăpânul animalelor 12.00 Știri 12.15 Prim plan (R) 12.30 Design 13.00 Flori din... floarea din Grădina 14.30 Cronici mediteraneene 15.00 Serial (R) Stăpânul animalelor 16.00 Știri 16.10 Alea cu Ghimpi 16.30 Serial. Aventurile familiei Twist 17.00 Serial. Saint Tropez 18.00 Serial. 19.00 Atenție să cântă! 20.30 Televizor 21.00 Pierc Show 22.10 Film. Trădătorea 23.45 Veni, Video, Vici! (R) 1.00 Serial (R) 1.30 Film (R) 3.05 Cronici mediteraneene (R) 3.30 Serial (R) 4.30 Design (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Televizor (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

1 SEPTEMBRIE, LUNI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

2 SEPTEMBRIE, MARTI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

3 SEPTEMBRIE, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 SEPTEMBRIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 SEPTEMBRIE, VINERI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foia românească” 11.55: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 SEPTEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunării baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

7 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

3 septembrie 2003 (mtv ora 14.25)

Reluare: 6 septembrie 2003 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română va transmite două fragmente de concert din evoluția în Ungaria a cunoscuților interpreți Dumitru Fărcaș și Tudor Gheorghe. Taragotistul și cântărețul român au susținut câte un concert la Centrul Cultural Românesc din Giula, încă în anii precedenți.

Realizator: **Aurel Becan**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 1 septembrie 2003

16.00–16.30 EVAntai 16.30–17.30 Vara cu noi – magazin regional 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 2 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba germană) 16.30–17.00 Spații subiective 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 3 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.00 Rural XXI 17.00–17.30 Meleguri de cântec 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 4 septembrie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe fază 17.00–17.30 Lege pentru toți 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 5 septembrie 2003

16.00–17.30 Clubul de vineri 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 6 septembrie 2003

16.00–16.30 Vara cu noi – magazin regional 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–18.00 Știri regionale.

Duminică, 7 septembrie 2003

16.00–16.30 Magazinul copiilor 16.30–17.00 Film documentar 17.00–17.30 Spiritul vremii 17.30–18.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24 pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro

e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00-40-21-3142118

UMOR

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 259-430552, Fax: 259-427372
E-mail: inbox@rve.net
– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vârstă
Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
<http://www.rve.net>
TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sâmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Tabăra Creștină Brădățel 2003

O săptămână binecuvântată printre tineri români de pretutindeni

(Urmare din pag. a 6-a)

Impresiile tinerilor

Conform celor scrise în prima parte a scrierii mele, participanții taberei au avut numeroase posibilități de recreare sufletească și trupească: timp de rugăciune, de laudă și închinare în prezența Dumnezeului nostru, precum și variate concursuri și întreceri în aer liber, și nu numai. Sperăm că tot ce am primit în această tabără, inclusiv și noile prietenii, să nu rămână doar amintiri.

Iată câteva impresii ale tinerilor români din Miercurea Ciuc despre săptămâna petrecută la Brădățel.

Iosif Gherman: „Mi-a plăcut întâlnirea cu tinerii români din diferitele țări și dragostea care am putut-o dăruia unii altora. Pentru noi a fost o mare bucurie să ne reîntâlnim.”

Maria Berényi: „Mi-a plăcut foarte mult, pentru că am putut lega prietenii cu mulți tineri din țări străine. Prin învățăturile pe care le-am primit, am putut crește spiritual, și astfel am avut o părtașie apropiată cu Dumnezeu.”

Silvia Ardelean: „Mă bucur foarte mult că am avut posibilitatea să mă duc și eu cu tinerii la Brădățel. A fost o săptămână extraordinară și de neuitat. Am legat prietenii cu alți tineri. Am învățat foarte multe lucruri care ne-au ajutat să ne apropiem de Dumnezeu, să ne mai pocăim. Sper că și în anul viitor vom putea participa la această tabără.”

Adriana Martin: „Fiind prima dată în această tabără, pentru mine a fost o surpriză felul în care tinerii din diferite țări, dar de aceeași naționalitate, se închină unui singur Dumnezeu. Mi-a plăcut foarte mult cum a fost organizată tabăra, pentru că pe lângă jocuri și excursii ne-am putut concentra atenția și mai mult spre Cuvântul lui Dumnezeu. Zi de zi am simțit prezența Lui. Sperăm că, cu ajutorul Domnului, și anul viitor vom putea petrece o săptămână la Brădățel.”

Gheorghe Păcaș: „M-am bucurat foarte mult că în anul acesta am putut fi atât de mulți tineri români în această tabără. Cred că a fost un timp binecuvântat de Dumnezeu, și, atât prin predici, cât și prin cântări, ne-am hrănit sufletele și fiecare am putut învăța cum să trăim după voia lui Dumnezeu.”

Renata Ruja: „Eu m-am simțit foarte bine și în anul acesta, ca și în anii trecuți. Pentru mine, tabăra aceasta este un loc special, fiindcă în anul 1997 aici mi-am predat viața Domnului. Mă bucur că și în anul acesta

am cunoscut și alți tineri din diferite țări.”

Adriana Isai: „Ca și în anii anteriori, și în anul acesta m-am apropiat mai mult de Domnul, și aceasta sper să se vadă mai mult în viața mea. M-am bucurat că m-am întâlnit cu prietenii mei cei dragi din România.”

Gheorghe Petrușan: „M-am simțit minunat și în anul acesta. Mi-a plăcut că am fost tineri români din diferite țări, și cu ei am legat prietenii. Sper că aceste relații se vor păstra multă vreme. Dacă va fi cu voia Domnului, sper că și în anul viitor vom putea merge.”

Ana Ruja: „În primul rând, vreau să Ți mulțumesc lui Dumnezeu că am avut posibilitatea să venim la Brădățel. Am avut o mare binecuvântare că în fiecare zi L-am putut slăvi și preamări pe Dumnezeu. În săptămâna aceasta am învățat – cum a zis Isus Cristos – să răspândim Evanghelia în toată lumea. La acest lucru ne cheamă și pe noi Dumnezeu. Dacă va fi după voia Lui, am dori ca în anul viitor să avem iarăși posibilitatea să ne ducem la Brădățel.”

Patricia Petrușan: „Aceas-

ta a fost prima dată când am luat parte la această tabără. Mi-a plăcut mult, pentru că am întâlnit tineri din diferite țări. Am legat multe prietenii și simt că m-am apropiat mai mult de Dumnezeu. Sper că și în anul viitor voi avea posibilitatea să iau parte la tabără.”

Aurel Papp, liderul grupului de tineri al Bisericii Baptiste Române din Miercurea Ciuc: „În săptămâna petrecută la Brădățel, fiecare am putut înțelege cine suntem în Cristos și cum lucrează El în viața noastră în secolul al XXI-lea. Au fost șapte zile binecuvântate pentru mine și cred că și pentru ceilalți tineri. Tinerii sunt viitorul, de aceea trebuie să avem grijă pe ce cale umblăm zilnic. Mulțumim lui Dumnezeu pentru posibilitatea că am putut participa la tabăra aceasta, precum Ținem să mulțumim și organizațiilor care ne-au susținut drumul și cu sprijin financiar: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Serviciul de Tineret Mobilitas, Fundația Publică »Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria«.”

Text: **Silvia Cioca**
Foto: **Aurel Papp**

FOAIA
românească
29 AUGUST 2003
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Victoria Cozma, Rita Păcaș. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bihor și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2003: 3 luni 780 forinți; 6 luni 1560 forinți; 1 an 3120 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică »Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria«.